

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 15-16 maja 2015 r. na kierunku pielęgniarstwo

prowadzonym w ramach nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym realizowanych w formie stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Nauk o Zdrowiu Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. n. med. Jerzy Wójtowicz - członek PKA

członkowie:

prof. Małgorzata Krawczyk-Kuliś –członek PKA

prof. Maria Kózka - ekspert PKA

Piotr Wodok – ekspert PKA – przedstawiciel studentów

Jakub Kozieł - ekspert PKA ds. formalno-prawnych

Krótką informacją o wizytacji

Należy wskazać przesłanki wizytacji (własna inicjatywa PKA, wniosek ministra, wniosek uczelni) oraz czy jest to pierwsza czy kolejna wizytacja (w tym przypadku informacje, w którym roku została przeprowadzona i jakie były jej wyniki przedstawić w **Załączniku nr 3**)

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pielęgniarstwo” prowadzonym w Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi.

Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny przekazanym przez władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez władze Uczelni, otrzymał od władz Uczelni dodatkowo zamówione dokumenty, przeprowadził hospitacje i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, przeanalizował wylosowane prace dyplomowe pod względem

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

Strategia rozwoju uczelni ma wyznaczone działania w zakresie kształcenia, nauki oraz organizacji i zarządzania. W ramach strategii określono misję ATH oraz wyznaczono cele strategiczne, w ramach których określono cele operacyjne w obszarach: finansowym, klienta, procesów oraz uczenia się i rozwoju. Uchwałą Senatu nr 866/12/V/2012 Senatu Akademii Techniczno-Humanistycznej z dnia 18 grudnia 2012 r. zatwierdzono strategię rozwoju Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej na lata 2012-2020, natomiast Strategię Rozwoju Wydziału Nauk o Zdrowiu na lata 2013-2020 przyjęto przez Uchwałą nr 318/2012/2013 Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu z dnia 15 stycznia 2013 r.

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, o profilu praktycznym, realizowanego na poziomie studiów I i II stopnia, w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych-pomostowych, obejmuje prowadzenie kształcenia i stałe wzbogacanie oferty edukacyjnej w oparciu o rozeznanie potrzeb regionu. Koncepcja kształcenia jest realizowana w oparciu o treści zawarte w strategii i misji Wydziału. Wydział dąży do kształcenia studentów na najwyższym poziomie, zapewniając im warunki pełnego rozwoju intelektualnego oraz uczestniczenia w prowadzonej przez Wydział a także przez inne Wydziały ATH oraz uczelnie krajowe i zagraniczne, działalności naukowej i kulturalnej, przygotowując studentów do świadomego funkcjonowania w dynamicznie rozwijającym się społeczeństwie.

Strategia Wydziału Nauk o Zdrowiu jest zgodna z przyjętą strategią rozwoju uczelni i zawiera misję wydziału.

Misją Wydziału jest osiągnięcie wysokich standardów w nauce i dydaktyce, które określono jako: „kształcenie oparte na doświadczeniach naukowo-badawczych i eksperckich kadry nauczającej oraz nowoczesnych technikach nauczania, służące przygotowaniu studentów do profesjonalnego funkcjonowania zawodowego, nabycie przez studentów umiejętności ciągłego rozwoju własnej osobowości oraz krytycznego myślenia, poprzez ukształtowanie nawyku ustawicznego kształcenia a tym samym przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych dla potrzeb własnych i innych ośrodków naukowych i gospodarczych, prowadzenie procesu edukacyjnego zmierzającego do wychowania studentów w duchu poszanowania praw i godności człowieka, uczuć narodowych i tolerancji światopoglądowej, odpowiedzialności i rzetelności w wykonywaniu swoich obowiązków.” Zarówno strategia uczelni jak i wydziału są określone ogólnie bez przypisania czasu realizacji poszczególnych działań i osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań.

Koncepcja kształcenia prowadzonego na kierunku pielęgniarstwo nawiązuje do misji i odpowiada w pełni celom określonym w strategii ATH.

Zarówno w raporcie samooceny jak i w trakcie wizytacji uczelnia nie przedstawiła różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia np. problemowego lub kształcenia z wykorzystaniem programów interaktywnych, metod nauczania na odległość, ale z powodu obowiązujących standardów kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo nie są one wysokie. Od władz Wydziału uzyskano informację, że wkrótce będą podejmowane działania przygotowujące do przeprowadzania egzaminu praktycznego metodą OSCE (Objective

Struktural Clinical Examination) zalecaną w obowiązujących standardach kształcenia, tak by można było ten sposób standaryzacji oceny umiejętności praktycznych wdrożyć za ok 3 lata.

Dotychczas w procesie ustalania koncepcji kształcenia uczestniczyli interesariusze wewnętrzni: tj. pracownicy dydaktyczni, studenci skupieni w Wydziałowej Rady Studenckiej, a także interesariusze zewnętrzni przedstawiciele Placówek służby zdrowia współpracujących z Wydziałem oraz Beskidzkiej Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych, którzy od 13 marca 2015r. działają w ramach Rady Pracodawców. W sprawozdaniach z posiedzeń Rady Pracodawców znajdują się informacje na temat problemów, które stanowią przedmiot bieżącej współpracy, np. status prawny nauczyciela akademickiego, który realizuje zajęcia praktyczne w podmiotach leczniczych.

Udział studentów jako interesariuszy wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku pielęgniarstwo należy ocenić jako formalny, głównie z powodu braku przedstawicieli wizytowanego kierunku w Wydziałowej Komisji ds. Programów Kształcenia. Studenci mają zapewniony udział w posiedzeniach Senatu oraz Rady Wydziału z uwzględnieniem minimum 20% liczby członków, zgodnie z art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1)Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo o profilu praktycznym realizowanego na poziomie studiów I i II stopnia jest zgodna z misją Wydziału odpowiada założonym celom strategicznym, które są zgodne z celami strategicznymi i misją Uczelni. Wydział zamierza rozpocząć przygotowania do wdrożenia standaryzacji egzaminu praktycznego metodą OSCE, co ZO PKA rekomenduje wdrożyć jako innowacyjną metodę kształcenia zalecaną w standardach kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo.

2)W określaniu koncepcji kształcenia brali udział zarówno interesariusze wewnętrzni jak i interesariusze zewnętrzni zrzeszeni w działającej obecnie Radzie Pracodawców. Udział studentów jako interesariuszy wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia jest formalny, należy jednak wzmocnić udział studentów wizytowanego kierunku.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

Efekty kształcenia na kierunku pielęgniarstwo studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego i drugiego stopnia odnoszą się do Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego zamieszczonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 roku (Dz.U. z 2011r, poz.1520) oraz do standardów kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 roku (Dz. U. z 2012 r., poz. 631, zał. nr 4) w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa i do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 roku w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych, które posiadają świadectwa dojrzałości i ukończyły liceum

medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną, kształcącą w zawodzie pielęgniarki i położnej (Dz. U z dnia 6 lipca 2012 r., poz. 770).

Efekty kształcenia na studiach pierwszego stopnia zostały określone ogólnie dla kierunku i szczegółowo dla grup nauk oraz przedmiotów. W efektach kierunkowych **brak 2 efektów w zakresie wiedzy ujętych w standardach o numerach: B.W14 o brzmieniu: rozumie procesy poznawcze i różnicuje zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne i B. W46. o brzmieniu: zna język angielski na poziomie biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.**

Efekty kształcenia przedmiotowe zostały ujęte w tabeli, która zawiera: numer/symbol odnoszący się do numeru przedmiotu i efektu przedmiotowego (np. P3_W01- gdzie P3 oznacza numer przedmiotu, a W01 odnosi się do efektu 1 w zakresie wiedzy), w kolejnej rubryce są wskazane efekty przedmiotowe z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, następnie jest odniesienie do efektów kierunkowych ze wskazaniem kodu kierunku studiów, poziomu i profilu i kodu efektu kierunkowego ze standardu (np. PL1P_W01A). W zdecydowanej większości efekty przedmiotowe odpowiadają efektom kierunkowym określonym w standardzie kształcenia. W przedmiocie Mikrobiologia i parazytologia efekty przedmiotowe są sformułowane inaczej niż w standardach kształcenia. W kilku przedmiotach efekty kształcenia kierunkowe przypisano nieprawidłowo np.

- Fizjologia – efekty w zakresie umiejętności: **U.04A- konstruuje wzór wykorzystania podstaw wiedzy anatomicznej w badaniu przedmiotowym, U.08A- ocenia wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzących w poszczególnych narządach.** Wskazane efekty zostały słusznie przypisane do Farmakologii,
- Pedagogika – efekt w zakresie wiedzy **W.31B-wyjaśnia założenia modeli edukacji zdrowotnej, w tym model medycyny rodzinnej, rolę i zadania pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej,** który przypisany słusznie do podstawowej opieki zdrowotnej,
- Podstawowa opieka zdrowotna – efekty w zakresie wiedzy od **W.1C- W.12 C i W.48 C – W50 C** oraz w zakresie umiejętności od **U.1C- U.35C i U.63C- U.68C.** Wskazane efekty zostały przypisane do podstaw pielęgniarstwa, w ramach którego jest możliwe osiągnięcie założonych efektów kształcenia (zajęcia w pracowni umiejętności pielęgniarstwa oraz w ramach zajęć praktycznych).
- Promocja zdrowia – efekty w zakresie wiedzy: **W.2-W.10 i W.47C-W.50 C** oraz w zakresie umiejętności: **U.2C i U.35C.** Wskazane efekty zostały również przypisane do podstaw pielęgniarstwa, gdzie jest możliwe ich osiągnięcie.

Efekty kształcenia na studiach drugiego stopnia zostały określone ogólnie i szczegółowo w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla kierunku studiów i poszczególnych przedmiotów. W efektach szczegółowych dla kierunku **brak przypisania efektów w zakresie wiedzy i umiejętności do wskazanych w standardach grup nauk (nauki społeczne, nauki w zakresie opieki specjalistycznej).** Natomiast w sylabusach do każdego przedmiotu zamieszczono dane opisane dla studiów pierwszego stopnia z tą różnicą, że założone efekty przedmiotowe w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przypisano do odpowiedniego numeru efektu kierunkowego i obszarowego. Zgodnie z załącznikiem nr 6 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 listopada 2011 roku w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr. 253, poz.1520) kierunek pielęgniarstwo jest wyłączony z przypisywania efektów

szczegółowych (kierunkowych) do efektów obszarowych. **W tym zakresie przedstawiony przez uczelnię dokument jest niezgodny z obowiązującymi przepisami.**

Efekty kształcenia na kierunku „pielęgniarstwo” na studiach I stopnia zatwierdzone zostały Uchwałą Nr 821/07/IV/2012 Senatu Akademii Techniczno -Humanistycznej z dnia 4 lipca 2012 roku w sprawie uchwalenia efektów kształcenia dla programów kształcenia prowadzonych na Wydziale Nauk o Zdrowiu. Dotyczy studiów I stopnia o profilu praktycznym. Natomiast efekty kształcenia na studiach II stopnia Uchwałą Nr 803/05/IV/2012 Senatu Akademii Techniczno -Humanistycznej z dnia 22 maja 2012 roku w sprawie utworzenia studiów II stopnia na kierunku pielęgniarstwo i określenia dla nich efektów kształcenia. Zatwierdzone przez Senat Uczelni kierunkowe efekty kształcenia odpowiadają obowiązującym standardom.

Zakładane efekty kształcenia odnoszą się do programu studiów o profilu praktycznym, upoważniają do uzyskania prawa wykonywania zawodu pielęgniarki i podjęcia pracy w zawodzie na obszarze Unii Europejskiej zgodnie z Dyrektyw 36/2005 r. WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. (Dz.U.L255, 30/90/2005,P.0022-0142).

Opis efektów kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku pielęgniarstwo jest opracowany w wersji papierowej i elektronicznej i zamieszczony na stronie internetowej Wydziału. Nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku i studenci mają zapewniony dostęp do sylabusów przedmiotowych. Zgodnie z § 18 Regulaminu studiów (z dnia 29 kwietnia 2014 r.) każdy nauczyciel prowadzący zajęcia zobowiązany jest podać na początku semestru: zasady i sposób prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym literaturę przedmiotu, warunki usprawiedliwienia i odrabiania nieobecności na zajęciach, zakres wymagań, formy i zasady oraz harmonogram zaliczenia zajęć.

Efekty kształcenia na studiach I stopnia są sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne. Natomiast efekty kształcenia na studiach drugiego stopnia w wielu przedmiotach są sformułowane w sposób niejasny i niezrozumiały. Przedmiotowe efekty kształcenia nie są sprawdzalne, co uniemożliwia opracowanie przejrzystego sposobu ich weryfikacji.

Na kierunku pielęgniarstwo prowadzona jest etapowa i końcowa weryfikacja efektów kształcenia. Etapowa weryfikacja obejmuje kolokwia, zaliczenia i egzaminy z przedmiotów i praktyk zawodowych ujętych w planie studiów. W każdym sylabusie do przedmiotu wymienione są formy weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Żadnym sylabusie nie zostały wskazane kryteria oceny studentów w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Zgodnie z § 18 Regulaminu studiów (z dnia 29 kwietnia 2014 r.) bieżące osiągnięcia studenta, zaliczenie zajęć i ocenę z egzaminu dokonuje nauczyciel prowadzący przedmiot i odnotowuje to w dzienniku przedmiotu. Ocena z egzaminu sprawdzająca stopień osiągnięcia przez studenta przedmiotowych efektów kształcenia dokumentowana jest również w protokole z przedmiotu. Na egzaminie i zaliczeniach stosowana jest skala ocen określona w Regulaminie studiów: 5,0 (bardzo dobry), 4,5 (dobry plus), 4 (dobry), 3,5 (dostateczny plus), 3 (dostateczny), 2,0 (niedostateczny). Zarządzeniem Nr 855/2014/2015 Rektora ATH z dnia 5 listopada 2014 roku w sprawie elektronicznego dokumentowania przebiegu studiów w ATH w Bielsku-Białej od 1 października 2014 roku zaliczenia i egzaminy

wpisywane są również do ogólnouczelnianego systemu komputerowego eHMS zwanego „systemem”.

Na kierunku pielęgniarstwo o profilu praktycznym istotne znaczenie ma praktyczny wymiar procesu kształcenia, który pozwala zweryfikować efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studenta w warunkach naturalnych. Weryfikacja efektów kształcenia w trakcie zajęć praktycznych dokonuje nauczyciel prowadzący zajęcia, natomiast w ramach praktyk zawodowych dokonuje pielęgniarka opiekująca się studentami. Zaliczane dokonywane jest w dzienniczku umiejętności, który obejmuje wykaz wybranych umiejętności instrumentalnych. Dzienniczek umiejętności nie obejmuje wszystkich efektów kształcenia w zakresie umiejętności określonych w obowiązujących standardach kształcenia oraz nie obejmuje efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych. Brak również przypisania efektów kształcenia do odpowiedniego rodzaju zajęć z przedmiotów realizowanych w ramach grup nauk oraz brak kryteriów oceny efektów kształcenia. Szczegółowe efekty kształcenia w odniesieniu do rodzaju zajęć praktycznych znajdują się w sylabusach do przedmiotów, brak jednak dokumentacji potwierdzającej ich weryfikację. W ocenie efektów kształcenia nie jest uwzględniona samoocena studenta, opinia interesariuszy zewnętrznych/ potencjalnych pracodawców w miejscu realizacji przez studentów kształcenia praktycznego.

Przesłane po przeprowadzeniu wizyty w uczelni (sylabusy przedmiotów realizowanych na studiach drugiego stopnia z datą wpływu - 05.06.2015 roku) zawierają kryteria punktowe ocen kolokwium końcowego. Z informacji zamieszczonych w sylabusach wynika, że kolokwium końcowe obejmuje całość materiału przedstawionego na wykładach. Brak informacji w jaki sposób weryfikowane są efekty w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

Do przesłanej dokumentacji uczelnia dołączyła dwie książeczki: Indeks Umiejętności Praktycznych – studia pierwszego stopnia i Indeks Zajęć Praktycznych i Praktyk Zawodowych – studia drugiego stopnia.

Indeks Umiejętności Praktycznych – studia pierwszego stopnia zawiera: kryteria umiejętności praktycznych w skali od 0-2, skalę ocen, poziom osiągnięcia umiejętności w odniesieniu do zajęć realizowanych w laboratorium medycznym, na zajęciach praktycznych i praktyce zawodowej. Kryteria oceny obejmują: wykonał zadanie według obowiązujących procedur i standardów, samodzielnie zorganizował stanowisko pracy i wykonał zadanie, wykonał zadanie sprawnie, w optymalnym czasie, modyfikował zadanie adekwatnie do zmieniającej się sytuacji, dostosował metody i sposoby komunikowania się ze środowiskiem, przestrzegał praw pacjenta i zasad etyki zawodowej, zgromadził niezbędne informacje do wykonania zadania, wykazał się znajomością terminologii medycznej. Brak informacji, które kryterium odnosi się do danego efektu kształcenia, np. C.U1- proponuje model pielęgnowania i stosuje w praktyce wybrane teorie pielęgniarstwa. W kolejnej części Indeksu zamieszczono ponumerowane pojedyncze efekty kształcenia w zakresie umiejętności i przypisując je do podstaw pielęgniarstwa i poz oraz pojedyncze efekty kształcenia przypisując je do grupy przedmiotów pielęgniarstwa. W oddzielnej części wskazano efekty kształcenia w zakresie kompetencji społecznych. W końcowej części indeksu są karty zaliczenia zajęć praktycznych i praktyk zawodowych z poszczególnych dziedzin pielęgniarstwa z podaniem miejsca realizacji, podpisem opiekuna zawodowego i dydaktycznego oraz podpisem studenta.

Przedstawiona dokumentacja kształcenia praktycznego na studiach pierwszego stopnia obejmuje wymagane efekty kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych,

ale jest mało przejrzysta. Indeks powinien zawierać efekty kształcenia przypisane do poszczególnych przedmiotów, aby student miał świadomość co w danym przedmiocie i na danej praktyce powinien osiągnąć, a osoba oceniająca wiedziała co podlega ocenie.

Indeks Zajęć Praktycznych i Praktyk Zawodowych – studia drugiego stopnia zawiera te same kryteria, punktację, skalę ocen, poziom osiągnięcia umiejętności wyznaczonych standardem kształcenia w odniesieniu do zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Do nauk społecznych przypisano praktykę o nazwie pedagogika zawodowa i przypisano dwa efekty w zakresie umiejętności: A.U.22- dobiera i ocenia formy i metody nauczania w pielęgniarstwie i A.U.23 – planuje pomiar wyników nauczania i uczenia się. Z planu studiów wynika, że praktyka obejmuje 160 godzin. W dalszej części Indeksu do danego efektu w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych przypisano rodzaj zajęć praktycznych lub praktyki zawodowej. Na końcu zmieszczono karty zaliczenia zajęć praktycznych i praktyk zawodowych z poszczególnych dziedzin pielęgniarstwa z podaniem miejsca realizacji, podpisem opiekuna zawodowego i dydaktycznego oraz podpisem studenta.

Końcowa ocena efektów kształcenia obejmuje egzamin dyplomowy, który weryfikuje na studiach pierwszego stopnia efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych w programie studiów, a na studiach drugiego stopnia efekty kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności. Zasady dyplomowania zostały ustalone zostały w regulaminach prac dyplomowych na kierunku pielęgniarstwo odpowiednio dla każdego stopnia i trybu studiów zatwierdzonymi Uchwałami Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu 418, 418, 421 i 422/2103/2014 z dnia 24 września 2014 r. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zdanie egzaminów, uzyskanie zaliczeń ze wszystkich przedmiotów i praktyk zawodowych ujętych w planie studiów. Egzamin praktyczny prowadzony jest w warunkach naturalnych w jednym z trzech oddziałów: pediatrycznym, chirurgicznym i internistycznym. Student losuje oddział, a egzamin przeprowadza komisja składająca się z trzech nauczycieli z prawem wykonywania zawodu pielęgniarki. Egzamin prowadzony jest metodą „próba pracy”. Ocena efektów kształcenia na egzaminie praktycznym prowadzona jest zgodnie z opracowanymi kryteriami.

Promotorami prac licencjackich są nauczyciele z tytułem zawodowym magistra i prawem wykonywania zawodu pielęgniarki. Zgodnie z Regulaminem Studiów promotorami prac magisterskich są nauczyciele ze stopniem naukowym doktora i prawem wykonywania zawodu pielęgniarki. Recenzentami prac dyplomowych są nauczyciele z stopniem naukowym doktora habilitowanego lub tytułem naukowym profesora (Raport samooceny str.11 i § 33 Regulaminu studiów). Recenzenta pracy wybiera dziekan. Prace dyplomowe nie podlegają ocenie antyplagiatowej. Brak obiektywnych kryteriów oceny pracy licencjackiej i magisterskiej.

Stosowany przez jednostkę system oceny efektów kształcenia jest mało przejrzysty, brak obiektywnych kryteriów oceniania, brak metod weryfikacji kompetencji społecznych.

Z punktu widzenia formalno-prawnego oglądowi poddano losowo wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu. Dokumenty te są sporządzane zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188), a ich analiza pozwala na stwierdzenie, że zakładane cele i efekty kształcenia są weryfikowane.

Podobnie w wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego (protokoły egzaminu dyplomowego, ocena

pracy dyplomowej). Analiza dyplomów i suplementów oraz protokołów egzaminu dyplomowego wykazała, że efekty kształcenia zakładane w programie kształcenia ocenianego kierunku studiów są weryfikowane.

Etapowe prace studentów: testy, egzaminy pisemne jest są przechowywane przez Wydział i analizowane pod kątem realizacji efektów kształcenia.

Teczki akt osobowych studenta (razem z pracą dyplomową) przechowuje się w archiwum uczelni przez okres 50 lat (zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia).

W ostatnich 5 latach na kierunku pielęgniarstwo skreślono 111 osób, w tym 95 osób przyjętych na pierwszy rok studiów (co stanowi średnio 21,6 % z ogólnej liczby przyjętych na pierwszy rok studiów). Odsiew na II i III roku studiów stanowi około 1,5%-4 %. Z informacji podanej przez uczelnię wynika, że przyczyną odsiewu na pierwszym roku studiów jest specyfika kierunku studiów i duże obciążenie programem studiów. Natomiast przyczyną odsiewu na roku drugim i trzecim roku studiów są trudności z opanowaniem materiału określonego w programie studiów. Uczelnia nie prowadzi analizy przyczyn odsiewu studentów, stąd brak obiektywnych danych w tym zakresie.

- 1) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Uczelnia prowadzi monitorowanie karier absolwentów na rynku pracy. Monitorowanie absolwentów reguluje Zarządzenie nr 601/2012/2013 Rektora ATH z dnia 13 grudnia 2012 roku i kolejne znowelizowane nr 785/2013/2014 z dnia 26 marca 2014 roku.

Zgodnie z § 6 zamieszczonym w Załączniku nr 1 do Uchwały Senatu nr 1050/02/V/2015 z dnia 16 lutego 2015 roku, w którym określono warunki, jakie musi spełniać program kształcenia uczelnia zakłada, że program kształcenia na kierunkach o profilu kształcenia powinien uwzględniać wyniki monitorowania kariery zawodowej absolwentów, opinie pracodawców oraz wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy. Dotychczas nie uwzględniano w programach kształcenia wyników monitorowania losów absolwentów studiów.

Uczelnia nie prowadzi zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W poprzednio przeprowadzonej akredytacji (sformułowano zalecenia odnoszące się do opisanego powyżej obszaru: 1) *dokonać zmian w zakresie sposobu opracowywania sylabusów, które powinny posiadać formę przyjętą dla wykorzystywanych obecnie jedynie do użytku wewnętrznego dokumentów określanych jako „druki DNiSS 11”,* 2) *rozważyć wprowadzenie zasady, iż w odniesieniu do prac licencjackich preferowaną formą jest praca o charakterze tzw. studium przypadku.*

Uczelnia **nie w pełni** dostosowała się do zalecenia pierwszego, bowiem sylabusy obejmują nadal „Druk DNiSS nr PK_IIIF”. W uczelni obowiązuje bardzo skomplikowany sposób przypisywania danych np. kierunek studiów pielęgniarstwo ma symbol PL, Pz 1 oznacza poziom studiów pierwszy, Pz 2 oznacza poziom studiów drugi, Pr A - oznacza profil kształcenia ogólnoakademicki, Pr P – oznacza profil kształcenia praktyczny, znak_ (podkreślnik) oddziela symbole kierunku, poziomu i profilu od liter oznaczających kategorie efektów kształcenia, W- oznacza kategorię „wiedza”, U- oznacza kategorię „umiejętności”, K- oznacza kategorię „kompetencje społeczne”, liczby przy kategoriach efektów oznaczają

numery efektów w obrębie danej kategorii (numery 1-9 są poprzedzone cyfrą 0. Przypisane do kierunkowych efektów kształcenia i przedmiotów symbole, kody i numery utrudniają identyfikację i faktyczną ocenę jakie efekty kształcenia są realizowane i podlegają ocenie. Uczelnia dostosowała się do zalecenia drugiego, prace licencjackie mają charakter jakościowy z wykorzystaniem metody „studium przypadku”, na podstawie którego student opracowuje plan opieki pielęgniarskiej.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocenie poddano losowo wybrane prace zaliczeniowe z różnych form studiów i przedmiotów zaliczonych w roku akademickim 2014/2015. Przeanalizowano losowo wybrane karty zaliczeniowe i protokoły egzaminacyjne. Prace zaliczeniowe, samokształceniowe oraz egzaminy końcowe oceniane były w oparciu o jasno sformułowane kryteria, oceny były zróżnicowane. Należy stwierdzić, że ocena wybranych prac etapowych stwierdzano brak ocen lub brak nazwiska osoby oceniającej, analiza prac pozwala na stwierdzenie, że zakładane cele i efekty kształcenia są weryfikowane.

Wnioski: Zakres tematyczny ocenianych prac był związany z programem realizowanym w ramach standardów dla kierunku *pielęgniarstwo*.

Ocenie poddano 10 losowo wybranych prac licencjackich. Nie dokonano oceny prac magisterskich, ponieważ pierwsi studenci będą bronić prace w lipcu 2015 roku. Wszystkie oceniane prace miały charakter jakościowy z zastosowaniem metody studium przypadku, a tematyka prac miała związek z efektami kształcenia na studiach I stopnia. Prace dyplomowe są oceniane tylko przez promotora, nie ma oceny przez dodatkowego recenzenta. **W tym zakresie nie są przestrzegane wewnętrzne uregulowania.**

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1).Efekty kształcenia na kierunku pielęgniarstwo dla studiów I i II stopnia prowadzonych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym są zgodne ze standardem kształcenia określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r., brak na studiach I stopnia dwóch efektów kształcenia, a na studiach II stopnia brak przypisania efektów kształcenia kierunkowych do określonych w standardach grup nauk (społeczne i opieka specjalistyczna).
- 2).Efekty kształcenia na studiach I stopnia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są sformułowane w sposób zrozumiały, natomiast na studiach II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych przedmiotowe efekty kształcenia są sformułowane w sposób niejasny i niezrozumiały.
- 3). Uczelnia stosuje mało przejrzyste i obiektywne kryteriów oceny wszystkich efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, co uniemożliwia opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.
- 4).Prace licencjackie oceniane są tylko przez promotora, brak oceny recenzenta wskazuje na nie przestrzeganie wewnętrznych regulacji w tym zakresie. Uczelnia wdrożyła system monitorowania losów absolwentów studiów, ale dotychczas nie wykorzystwała uzyskanych wyników w doskonalenia jakości procesu kształcenia.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Studia stacjonarne pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo o profilu praktycznym trwają trzy lata (6 semestrów). Ogólna liczba godzin kształcenia obowiązkowych wynosi 4720 godzin i obejmuje:

- 1700 godzin kształcenia teoretycznego,
- 1100 godzin zajęć praktycznych,
- 1200 godzin praktyk zawodowych,
- 720 godzin zajęć bez udziału nauczyciela (samokształcenie).

Program kształcenia obejmuje moduły w zakresie:

A. Nauk podstawowych (anatomia, fizjologia, patologia, genetyka, biochemia i biofizyka, radiologia, farmakologia, mikrobiologia i parazytologia), które łącznie obejmują 480 godzin kształcenia i 16 pkt. ECTS.

B. Nauk społecznych (psychologia, socjologia, pedagogika, prawo, zdrowie publiczne, filozofia i etyka zawodu pielęgniarki), które łącznie obejmują 480 godzin kształcenia i 18 pkt. ECTS, w tym 120 godzin języka angielskiego, któremu przypisano 4 pkt. ECTS. Po ukończeniu zajęć z języka angielskiego student osiąga poziom biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

C. Nauk w zakresie podstawowej opieki (podstawy pielęgniarstwa, promocja zdrowia, podstawowa opieka zdrowotna, dietetyka, badania fizykalne, badania naukowe w pielęgniarstwie, zajęcia fakultatywne do wyboru: zakażenia szpitalne, język migowy, promocja zdrowia psychicznego), które łącznie obejmują 600 godzin kształcenia i 41 pkt. ECTS.

D. Nauk w zakresie opieki specjalistycznej (choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne, położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne, psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne, anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia, rehabilitacja i pielęgnowanie niepełnosprawnych, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, opieka paliatywna, podstawy ratownictwa medycznego), które łącznie obejmują 860 godzin kształcenia i 102 pkt. ECTS.

Za przygotowanie pracy dyplomowej student otrzymuje 5 ECTS.

Łączna liczba punktów ECTS wynosi 180, w tym 23 w semestrze I, 31 w II, 28 w III, 42 w IV, 36 w V i 20 w VI.

Nakład pracy studenta określony w programie studiów oraz liczba punktów w poszczególnych semestrach **jest niezgodny** z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U.2011 Nr 243, poz. 1445) oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 roku w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz.U.2011 Nr 201, poz. 1187). Przypisane ECTS w poszczególnych semestrach studiów również **są niezgodne z Uchwałą Senatu ATH** nr 1050/02/V/2015 z dnia 16 lutego 2015 roku, w której określono, że do zaliczenia semestru wymagana jest nie mniejsza liczba ECTS niż 30 i roku nie mniejsza niż 60.

Program przewiduje wybór jednego z trzech przedmiotów wskazanych w obowiązującym standardzie tj.: Zakażenia szpitalne, Język migowy i Promocja zdrowia psychicznego.

Bez udziału nauczyciela zaplanowano 720 godzin, w tym w ramach nauk podstawowych - 125 godzin, społecznych - 85 godzin, podstawy opieki pielęgniarstwa - 170 godzin i opieki specjalistycznej - 340 godzin.

Zajęcia praktyczne (1100 godzin) realizowane są w formie zblokowanej z nauczycielami akademickimi posiadającymi prawo wykonywania zawodu pielęgniarstwa. Przed zajęciami praktycznymi student realizuje zajęcia teoretyczne i zajęcia w pracowni umiejętności pielęgniarstwa. **Nie są przypisane ECTS do zajęć praktycznych.**

Praktyka zawodowa (1200 godzin) jest realizowana po zakończeniu zajęć dydaktycznych w miesiącach wakacyjnych i w semestrze letnim studiów, w tym po I roku 240 godzin, II rok 560 godzin i na III roku – 400 godzin. **Nie są przypisane ECTS do praktyk zawodowych.**

Plan studiów nie przewiduje zajęć z wychowania fizycznego jako przedmiotu obowiązkowego. Uczelnia zapewnia studentom dostęp do obiektów sportowych.

Każdy przedmiot ma opracowany sylabus, który zawiera: formę studiów, rok, semestr, formę zajęć z podaniem liczby godzin, liczbę ECTS, nazwiska osób prowadzących przedmiot, założenia i cele przedmiotu, wymagania wstępne, opis zajęć z podaniem treści, metody dydaktyczne, formę zaliczenia przedmiotu, wymaganą literaturę podstawową i uzupełniającą, opis sposobu wyznaczania ECTS, wskaźnik sumaryczny, zakładane efekty kształcenia z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w odniesieniu do efektów kierunkowych oraz zakładane efekty kształcenia w odniesieniu do formy zajęć i sposobu oceny osiągnięcia przez studenta efektów kształcenia.

Opis planów i programów kształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia, z uwzględnieniem liczby semestrów, liczby godzin zajęć dydaktycznych, rodzajów modułów wraz z przyporządkowaniem do nich przedmiotami i punktami ECTS został zatwierdzony Uchwałą Rady Wydziału Nr 414/2013/2014 z dnia 24.09.2014 roku oraz na posiedzeniu Wydziałowej Rady Studentów.

Program kształcenia na kierunku studiów pielęgniarstwo studia stacjonarne pierwszego stopnia od roku akademickiego 2014/2015 realizowany jest z wykorzystaniem różnych form zajęć tj.: wykłady, zajęcia laboratoryjne, seminaria, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe. Zajęcia realizowane w formie **wykładów stanowią 77,35 %** ogólnej liczby godzin kształcenia teoretycznego (1700 godzin), zajęcia **laboratoryjne stanowią 13,82%**, lektorat **7,05%**, a **seminaria 0,88%**.

Program kształcenia teoretycznego realizowany głównie w formie wykładów nie zapewnia osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, np.

- **Podstawy ratownictwa medycznego**- *doraźnie unieruchamia złamanie kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowuje pacjenta do transportu, rozpoznaje stany nagłego zagrożenia zdrowia wykonuje defibrylację automatyczną (AED) i bezprzypadkowe udrażnianie dróg oddechowych, doraźnie tamuje krwawienia i krwotoki, przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza, rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe,*
- **Pedagogika** – *opracowuje projekty pielęgniarstwa działań prozdrowotnych w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy, projektuje metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtowania prawidłowych zachowań zdrowotnych wobec różnych grup społecznych,*
- **Psychologia** - *opracowuje zestawienia podstawowych determinantów zdrowia, projektuje i realizuje w warunkach symulowanych elementarne formy pomocy psychologicznej,*

- **Zdrowie publiczne**- przeprowadza ocenę jakości opieki pielęgniarskiej dla potrzeb doskonalenia pielęgnowania, ocenia globalne trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych, dokonuje analizy i oceny funkcjonowania różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikowania źródeł ich finansowania, Rozwija umiejętności aktywności poszukiwania pracy (metody poszukiwania, curriculum vitae, list motywacyjny, rozmowa kwalifikacyjna, autoprezentacja, projektuje metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtowania prawidłowych zachowań zdrowotnych wobec różnych grup społecznych.

Plan i program studiów uwzględnia sekwencyjność przedmiotów. Zajęcia rozpoczynają przedmioty w zakresie nauk podstawowych, humanistycznych i społecznych, a następnie podstaw opieki pielęgniarskiej i opieki specjalistycznej.

Plan i program studiów stacjonarnych I stopnia jest zgodny z obowiązującymi standardami kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo.

W roku akademickim 2014/2015 studia niestacjonarne pierwszego stopnia tzw. pomostowe realizowane są dla ścieżki AB i D.

Studia dla ścieżki AB trwają dwa lata i obejmuje 1150 godzin, w tym 400 godzin zajęć teoretycznych, 60 zajęć praktycznych i 690 praktyk zawodowych. W ramach zajęć teoretycznych 10 godzin realizowanych jest w ramach laboratorium (badanie fizykalne), natomiast 390 godzin realizowane jest w formie wykładów. Tej formie studiów przypisano 60 ECTS, w tym dla I semestru 27 ECTS i dla II semestru 33 ECTS.

Studia dla ścieżki D trwają dwa semestry i obejmują 1984 godziny, w tym 660 zajęć teoretycznych, 54 zajęć praktycznych, 938 praktyk zawodowych i 332 godziny samokształcenia. W ramach zajęć teoretycznych 10 godzin realizowane jest w ramach laboratorium (badanie fizykalne), natomiast 650 godzin stanowią wykłady. Tej formie studiów przypisano 86 ECTS, w tym dla I semestru 34 ECTS i dla II semestru 52 ECTS.

Czas kształcenia na ścieżce AB i D, liczba godzin ogółem i liczba godzin kształcenia teoretycznego i praktycznego, rodzaj przedmiotów są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 roku w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych, które posiadają świadectwa dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną, kształcącą w zawodzie pielęgniarki i położnej (Dz. U z dnia 6 lipca 2012 r., poz. 770). We wskazanym rozporządzeniu oraz Dyrektywie 36/2005 PE **nie ma zapisu o przypisywaniu ECTS w tej formie studiów.**

Studia stacjonarne i niestacjonarne drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo o profilu praktycznym trwają dwa lata (4 semestry). Plan i program studiów dla obu form jest porównywalny. Ogólna liczba godzin kształcenia wynosi 1300, w tym:

- zajęcia teoretyczne-900 godzin,
- zajęcia praktyczne- 80 godzin,
- praktyki zawodowe – 320 godzin.

W ramach nauk społecznych zaplanowano 455 godzin, którym przypisano 46 ECTS. W tej grupie realizowane są przedmioty fakultatywne 35 godzin Filozofia/Etyka lub Integracja społeczna/Andragogika. Zgodnie z obowiązującym zapisem w standardach kształcenia, przedmioty fakultatywne powinny stanowić nie mniej niż 10% wszystkich zajęć pozostających do dyspozycji uczelni, czyli co najmniej 62,5 godziny. **Wskazana liczba godzin w programie studiów nie spełnia tego wymogu.**

W ramach nauk w zakresie opieki specjalistycznej zaplanowano 435 godzin obowiązkowych, którym przypisano 43 ECTS.

W planie uwzględniono 90 godzin z języka angielskiego, któremu przypisano 7 ECTS i dwie praktyki zawodowe: specjalistyczną i pedagogiczną każda po 160 godzin, którym przypisano 13 ECTS.

Ogólna liczba ECTS dla studiów II stopnia wynosi 126 ECTS, w tym w **I semestrze – 26, II – 35, III- 30 i IV- 35 ECTS**. Nakład pracy studenta określony w programie studiów oraz liczba punktów w poszczególnych semestrach **jest nie zgodna z wymogami** zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U.2011 Nr 243, poz. 1445) oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 roku w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz.U.2011 Nr 201, poz. 1187). Przypisane ECTS w poszczególnych semestrach studiów również są niezgodne z Uchwałą Senatu ATH nr 1050/02/V/2015 z dnia 16 lutego 2015 roku, w której określono, że do zaliczenia semestru wymagana jest nie mniejsza liczba ECTS niż 30 i roku nie mniejsza niż 60.

Program kształcenia na studiach stacjonarne i niestacjonarne drugiego stopnia realizowany jest z wykorzystaniem różnych form zajęć tj.: wykłady, lektorat, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe. Zajęcia realizowane w formie **wykładów stanowią 82,8 %** ogólnej liczby godzin kształcenia (980 godzin - po odliczeniu 320 godzin praktyk zawodowych), **lektorat stanowi 9,1%, a zajęcia praktyczne 8,1%**. Program kształcenia teoretycznego realizowany głównie w formie wykładów nie zapewnia osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, np.

- **Pielęgniarstwo specjalistyczne - Hematologia:** *podejmuje działania opiekuńczo-pielęgnacyjne w stosunku do chorych ze schorzeniami układu krwiotwórczego, podejmuje działania edukacyjne w stosunku do osób chorych, na temat zachowań i/lub powikłań przebiegu choroby, analizuje i wykorzystuje w planowaniu działań pielęgnacyjnych wyniki badań laboratoryjnych monitorujących przebieg choroby i leczenia,*
- **Pielęgniarstwo specjalistyczne - Neurologia:** *nawiązuje i podtrzymuje kontakt z chorym neurologicznie z zaburzeniami poznawczymi i psychicznymi, rozpoznaje i omawia problemy występujące u pacjentów w wybranych schorzeniach neurologicznych oraz zaplanuje opiekę nad pacjentami, przygotowuje pacjenta z chorobą Parkinsona do zabiegu operacyjnego oraz monitoruje stan pacjenta po zabiegu operacyjnym, udziela pacjentowi i/lub opiekunom wskazówek niezbędnych do samoopieki lub sprawowania opieki nad pacjentem przez opiekunów, identyfikuje i rozwiązuje problemy chorego, rodziny zwłaszcza w sytuacjach trudnych,*
- **Pielęgniarstwo specjalistyczne – Psychiatria:** *prowadzi psychoedukację pacjentów z zaburzeniami psychicznymi i ich opiekunów, przeprowadzi treningi umiejętności społecznych, jako formy rehabilitacji psychiatrycznej, rozpoznaje i rozróżnia zapotrzebowanie na wsparcie i terapię osób chorych psychicznie, ocenia ewaluację podjętych działań.*

Z analizy programu wynika, że student ma opanować zaawansowane zabiegi reanimacyjne w ramach **zajęć praktycznych** z przedmiotu: Intensywna terapia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece medycznej. Student powinien być przygotowany w ramach zajęć prowadzonych w warunkach symulowanych do udzielania świadczeń w ramach zaawansowanych zabiegów reanimacyjnych. W programie przedmiotu nie przewidziano takiej formy zajęć.

Plan studiów przewiduje 160 godzin praktyk zawodowych z pedagogiki zawodowej (nazwa niezrozumiała- brak tego rodzaju praktyki nawet w standardach określających przygotowanie nauczycieli). Ten rodzaj praktyki na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia realizowany jest w: gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, ośrodkach edukacyjnych i uczelniach wyższych (Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku –Białej, ATH Wydziały: Humanistyczno-Społeczny, Budowy Maszyn i Informatyki, Zarządzania i Transportu, Nauk i Materiałach i Środowisku, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Ośrodek Edukacji Sokrates w Bielsku-Białej, Zespół Szkół im. Armii Krajowej w Andrychowie, Zespół Szkół Specjalnych nr 4 w Czechowicach- Dziedzicach, Gimnazjum nr 4 w Skoczowie, Gimnazjum Mistrzostwa Sportowego w Żywcu, Zespół Szkół w Pietrzykowicach, Gimnazjum nr 14 im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej, Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Armii Krajowej w Bielsku-Białej, Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznej w Żywcu, Zespół Szkół Ogólnokształcących. Biorąc pod uwagę, że absolwent nie uzyskuje przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela wątpliwości budzi zarówno zasadność tej praktyki jak i miejsce jej realizacji.

Praktyka specjalistyczna w wymiarze 160 godzin realizowana jest w trzech semestrach: I -40 godzin, II-60 godzin, III-60 godzin. W każdym semestrze student ma odbyć specjalistyczne praktyki związaną z co najmniej dwoma (w każdym semestrze innymi) dziedzinami z zakresu nauk specjalistycznych. Zakresy dziedzin obejmują: nowoczesne technikami diagnostyczne, pielęgnowanie chorych z: przetoką jelitową, raną przewlekłą, zaburzeniami psychicznymi, z przewlekłymi chorobami układu oddechowego, chorobami krwi, z cukrzycą, z przewlekłymi chorobami nerek, ze stwardnieniem rozsianym i chorych leczonych w intensywniej terapii. Brak jednak wskazania konkretnych miejsc realizacji praktyk specjalistycznych oraz kolejności ich realizacji. Praktyka zawodowa powinna być poprzedzona wcześniejszym przygotowaniem studentów do ich realizacji w ramach zajęć teoretycznych i praktycznych.

Ze względu na profil praktyczny ocenianego kierunku studiów I i II stopnia szczególnie istotne znaczenie ma obszar kształcenia praktycznego, którego celem jest kształtowanie i doskonalenie przez studentów umiejętności praktycznych i wykorzystania wiedzy w działaniu. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe realizowane są w zakładach opieki zdrowotnej, domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczych, z którymi Uczelnia podpisała umowy i porozumienia (Beskidzkie Centrum Onkologii- Szpital Miejski w Bielsku Białej, Szpital św. Łukasza w Bielsku-Białej, Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej, Szpital Pediatriczny w Bielsku-Białej, Szpital Kolejowy Wilkowice- Bystra, Zespół ZOZ w Wadowicach, ZOZ w Cieszynie, NZOZ Bielsko -Biała ul. Willowa, Szpital Psychiatryczny w Bielsku–Białej, Beskidzki Zespół Leczniczo-Rehabilitacyjny Szpital Opieki Długoterminowej w Jaworzu, NZOZ Przychodnia „Vita” Bielsko-Biała, Samodzielny Gminny ZOZ w Jasienicy, Przedszkole Nr 32, Nr 37, Nr 43 w Bielsku-Białej, Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Barbary Jakubiec w Bielsku Białej, Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Pielęgniarska, Dom Opieki „Samarytanin” w Bielsku –Białej, DPS dla Przewlekłe Chorych w Bielsku-Białej, Klub Inteligencji Katolickiej w Bielsku-Białej, Centrum Medyczne „Betamed” w Bielsku –Białej, NZOZ Centrum Opieki Domowej „Medica” w Wadowicach).

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe realizowane są w wymienionych miejscach, głównie przez nauczycieli zatrudnionych w uczelni, **którzy nie mają podpisanej umowy upoważniającej ich do wykonywania w ramach zajęć dydaktycznych świadczeń zdrowotnych. Skutkuje to tym, że od trzech lat studenci w zakładach opieki zdrowotnej nie wykonują żadnych działań, czyli nie kształtują ani nie doskonalą założonych efektów kształcenia w zakresie umiejętności.** Taką sytuację potwierdzają nauczyciele, studenci i

pielęgniarki zatrudnione w szpitalu i uczestniczące w procesie kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Potwierdzili to również studenci i nauczyciel prowadzący zajęcia praktyczne z pielęgniarstwa położniczo-ginekologicznego. Z rozmów ze studentami wynikało, że w dzienniczku mają zaliczenie umiejętności na podstawie obserwacji a nie faktycznego ich wykonania. Dokonując przeglądu dzienniczków studentów: nr indeksu 47343) i nr indeksu 46909) stwierdzono podpisy i oceny nauczycieli przy wymienionych w indeksie umiejętnościach potwierdzających ich zaliczenie. Studenci potwierdzili, że zaliczenie wpisywano w dzienniczku na podstawie obserwacji danej czynności (umiejętności) a nie jej faktycznego wykonania. Studenci zaniepokojeni tą sytuacją spotkali się w tej sprawie z Dziekanem Wydziału, uzyskując wyjaśnienie, że przepisy nie pozwalają studentom na wykonywanie zbiegów przy pacjencie.

W przesłanej przez Uczelnię dokumentacji do PKA po wizycie zespołu dołączono kilka aneksów z dnia 18.05.2015 r. do podpisanych wcześniej umów o współpracy w zakresie organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dla studentów kierunku pielęgniarstwo.

Aneksy do umów podpisano z 6 podmiotami tj.: ZOZ w Cieszynie, ul Bielska 4, Domem Opieki Samarytanin w Bielsku-Białej, ul. Bednarska 10, Szpitalem Wojewódzkim w Bielsku-Białej, u. Armii Krajowej 101, SP ZOZ Szpital Kolejowy w Wilkowicach-Bystrej, ul. Żywiecka, Beskidzkim Centrum Onkologii im. Jana Pawła II, ul Wyzwolenia 18, Szpitalem Pediatrycznym w Bielsku- Białej, ul. Sobieskiego 83. W każdym podpisanym aneksie znajduje się zapis: *Nauczyciele akademicy prowadzą działalność dydaktyczną w jednostkach organizacyjnych udostępnionych przez szpital na podstawie Umowy o udzielaniu świadczeń zdrowotnych w formie wolontariatu na zasadzie art.44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.nr 96, poz.873 z póź.zm.)*

Brak aneksu do umów z podmiotami, w których realizowane są zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe studentów kierunku pielęgniarstwo tj.: Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II w Wadowicach, ZZOZ Wadowice, Szpital Śląski w Cieszynie, Beskidzki Zespół Leczniczo-Rehabilitacyjny Szpital Opieki Długoterminowej w Jaworzu, Szpital św. Łukasza w Bielsku-Białej, DPS dla Przewlekłe Chorych w Bielsku-Białej, Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Bielsku – Białej, Centrum Medyczne "Betamed" w Bielsku-Białej, NZOZ Centrum Opieki Domowej "Medica" w Wadowicach, NZOZ Przychodnia "Vita" Bielsko-Biała, Samodzielny Gminny ZOZ w Jasienicy, NZOZ Bielsko-Biała ul. Willowa.

Opis zasad dotyczących odbywania przez studentów studiów I i II stopnia zajęć praktycznych i praktyk zawodowych zawarto w Regulaminie organizacji studenckich praktyk zawodowych na kierunkach „pielęgniarstwo” I i II stopnia oraz „ratownictwo medyczne” I stopnia w Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej, który został zatwierdzony Zarządzeniem Nr 857/2014/2015Rektora Akademii Techniczno-Humanistycznej w dniu 14 listopada 2014 r.

§ 15 Regulaminu studiów przewiduje możliwość ubiegania się o indywidualny program studiów (IPS). O IPS mogą ubiegać się studenci, którzy wyróżniają się dobrymi wynikami w nauce i/lub szczególnie uzdolnieni. Decyzję w tej sprawie na wniosek studenta podejmuje Dziekan Wydziału.

Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne zarówno na studiach I jak i II stopnia na kierunku pielęgniarstwo nie tworzą spójnej całości.

Przykładowy brak spójności na studiach I stopnia:

- **Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia**- celem przedmiotu (podana inna nazwa -Intensywna terapiapiai pielęgnarswto w intensywnej opiece medycznej – nazwa ze standardu studiów II stopnia) jest: *poznanie procesów i stanów zagrożenia życia oraz podstaw ich leczenia. Uzyskanie umiejętności niezbędnych w pielęgnacji krytycznie chorych oraz pacjentów znieczulanych.*

Przedmiot realizowany jest w formie: 45 godzin wykładów, 40 zajęć praktycznych, 40 godzin praktyk zawodowych i 30 godzin samokształcenia. Brak zajęć ćwiczeniowych prowadzonych w warunkach symulowanych celem opanowania umiejętności obejmujących podstawowe zabiegi reanimacyjne.

W ramach zajęć praktycznych w zaplanowano w **IV dzień zajęć praktycznych – 10 godzin dydaktycznych realizowanych na fantomach, gdzie tematyka obejmuje:** *Nagłe zatrzymanie krążenia – mechanizmy NZK ,objawy, przyczyny, pośredni masaż serca dowody skuteczności resuscytacji, powikłania, algorytm BLS- basic life suport, resuscytacja niemowląt, dzieci – odmienności, zasady postępowania, ciała obce. Elektroterapia: defibrylacja, kardiowersja elektryczna – wskazania odmienności, technika, niebezpieczeństwa. Leki, algorytm ALS - advanced life suport. Zaawansowane zabiegi reanimacyjne realizowane powinny być na studiach II stopnia. W trakcie zajęć praktycznych zaplanowano metody dydaktyczne tj.: pokaz zabiegów pielęgniarstkich przez nauczyciela w czasie zajęć praktycznych, obserwacja pracy pielęgniarek w oddziale w czasie zajęć praktycznych, ćwiczenia praktyczne zabiegów pielęgniarstkich pod kierunkiem nauczyciela, wypełnienie przykładowej dokumentacji medycznej, omówienie pracy studentów podczas seminariów , udział w zebraniach naukowych odbywających się na oddziale. Natomiast metodami ewaluacji wiedzy, umiejętności są: badanie ankietowe, wywiad i obserwacja.*

- **Badania naukowe w pielęgniarstwie:** celem przedmiotu jest: *zapoznanie studenta ze specyfiką pracy badawczej. Student opanuje wiedzę i umiejętności, które w stopniu podstawowym przygotowuje go do pracy badawczej.* Przedmiot realizowany jest w trzech semestrach: III-10 godzin, V- 5 godzin i VI-15 godzin wykładowych oraz w semestrze III i V po 10 godzin samokształcenia. Treści wykładowe obejmują zagadnienia tj.: *Analiza artykułu naukowego zgodnie z przyjętymi kryteriami. Trening w oswajaniu się z terminologią naukową, Ćwiczenia w stosowaniu reguł pisania pracy badawczej. Opracowanie konspektu pracy licencjackiej. Dyskusja nad zastosowaniem badań w praktyce zawodu oraz ich wykorzystania w celu zapewnienia wysokiej jakości opieki nad pacjentem. Trening w konstruowaniu narzędzi badawczych.* Efekty kształcenia w zakresie umiejętności: *krytycznie analizuje publikowane wyniki badań naukowych, wykorzystuje wyniki badań naukowych w zapewnianiu wysokiej jakości opieki nad pacjentem uczestniczy w kształceniu zawodowym studentów.* Efekty kształcenia w zakresie kompetencji społecznych: *szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej.* Realizacja celu i założonych efektów kształcenia nie jest w pełni możliwa stosując jedynie formę wykładową zajęć.

- **Psychologia**- celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z pojęciami psychologicznymi, charakteryzowanie procesów psychicznych, przedstawienie problemów związanych z osobowością pacjenta, umiejętności komunikowania się, radzenie sobie w sytuacjach silnego stresu i emocji. Treści wykładowe przedmiotu obejmują między innymi: Sposoby definiowania zdrowia. Zdrowie obiektywne i subiektywne. Zmiana zdrowia na przestrzeni życia Późna dorosłość, wiek starzenia się. Przedmiot zaplanowano w formie wykładów, a w opinii metod kształcenia wskazano: wykład z prezentacją multimedialną, warsztaty, metody sytuacyjne. Efekty kształcenia w zakresie umiejętności obejmują: opracowuje zestawienia podstawowych determinantów zdrowia, projektuje i realizuje w warunkach symulowanych elementarne formy pomocy psychologicznej, zna psychospołeczne aspekty wychowania seksualnego i prorodzinnego. Efekty kształcenia w zakresie kompetencji społecznych: szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.

Efekty kształcenia, cele i treści dla oferty programowej pozostawionej do dyspozycji uczelni na studiach drugiego stopnia **nie są spójne z koncepcją kształcenia na tym poziomie studiów i oraz efektami kształcenia**. Niektóre przedmioty stanowią powtórzenie i w niewielkim stopniu pogłębienie zagadnień omawianych już na studiach pierwszego stopnia, np. **filozofia, etyka, socjologia, pielęgniarstwo w zagrożeniu życia, komunikacja społeczna**. W niektórych przedmiotach efekty są nieprawidłowo sformułowane i nie odpowiadają efektom kierunkowym określonym w obowiązującym standardzie kształcenia, np.

1) Filozofia:

Cel przedmiotu: Absolwent studiów drugiego stopnia kierunku Pielęgniarstwo będzie znał zagadnienia związane z tematyką filozofii i jej głównymi zagadnieniami, filozofią pielęgniarstwa, jej koncepcjami i poglądami oraz filozofią człowieka i jej wpływem na kształtowanie się współczesnego pielęgniarstwa.

Treści kształcenia: Ogólny zarys filozofii i jej znaczenie na przestrzeni wieków. Główne zagadnienia. Filozofia pielęgniarstwa. Poglądy i koncepcje filozoficzne pielęgniarstwa. Pojęcie filozofii człowieka i jej przedmiot. Wpływ wybranych koncepcji filozofii człowieka na kształtowanie współczesnego pielęgniarstwa.

Wybrane efekty kształcenia: Zna podstawowe obszary filozofii i jej podstawowe działy. Zna główne okresy filozofii i ich przedstawicieli. Zna pojęcie: wartości, normy, oceny moralnej. Dostrzega istotę traktowania człowieka jako podmiotu decyzji i czynów moralnych (wiedza) Umie rozpoznać filozoficzne kwestie dotyczące sensu istnienia człowieka. Umie rozpoznać różnice pomiędzy poglądami naukowymi, światopoglądem a treścią systemów filozoficznych (umiejętności). Postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej, prawami pacjenta (kompetencje społeczne). Wskazane efekty przedmiotowe w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych mają odniesienie do jednego efektu kierunkowego i tylko w zakresie wiedzy **PL2A. Interpretuje zagadnienia dotyczące paradygmatu pielęgniarstwa i jego filozofii oraz holistycznego wymiaru opieki pielęgniarstwiej** oraz w drugiej rubryce do efektów obszarowych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przypisano kody **A.W2, A.U25, B.K2, BK6**. Analiza załącznika nr 6 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 listopada 20011 roku w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr. 253, poz.1520) wykazała brak podanych kodów w efektach kształcenia dla obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu i nauk o kulturze fizycznej.

Po dokładnej analizie stwierdzono, że w rubryce efekty kierunkowe uczelnia przypisała kod odnoszący się do efektów z zakresu odpowiedniej nauki (**PL2A. Interpretuje zagadnienia dotyczące paradygmatu pielęgniarstwa i jego filozofii oraz holistycznego wymiaru opieki pielęgniarstwiej**), a w rubryce efekty obszarowe przypisano kod odnoszący się do numeru efektu kierunkowego w zakresie wiedzy i umiejętności (A.W2. (kod odnoszący się do wiedzy z obszaru nauk społecznych: **Interpretuje zagadnienia dotyczące paradygmatu pielęgniarstwa i jego filozofii oraz holistycznego wymiaru opieki pielęgniarstwiej**. A.U25. **Ocenia zasoby indywidualne w pracy pielęgniarki (psychoterapeuty) oraz kierunkowych kompetencji społecznych** B.K2. **Krytycznie ocenia własne i cudze działania, przy zachowaniu szacunku i różnic światopoglądowych i kulturowych**. B.K6. **Przestrzega zasad etyki zawodowej w relacji z pacjentem i zespołem terapeutycznym oraz w pracy badawczej**)).

Odniesienie do efektu kształcenia A.W2 znajduje się również z przedmiocie Teoria pielęgniarstwa, a A.U25 w przedmiocie Podstawy psychoterapii.

2) Komunikacja społeczna:

Cel przedmiotu: *Absolwent studiów drugiego stopnia kierunku Pielęgniarstwo posiada wiedzę obejmującą zagadnienia z zakresu: teorii języka migowego i informacji o osobach niesłyszących; daktylografii języka migowego; ideografii języka migowego; zagadnień prawnych rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.*

Treści przedmiotu: *Teoria języka migowego i informacje o osobach niesłyszących. Daktylografia języka migowego. Ideografia języka migowego.*

Efekty kształcenia: *omawia historię powstania języka migowego i jego ewolucje na przestrzeni wieków – efekt przedmiotowy ma odniesienie do efektu kierunkowego A.W16 – definiuje proces adaptacji społecznej i zawodowej, pojęcie kultury organizacyjnej oraz modele zarządzania jakością (odnoszący się do zarządzania w pielęgniarstwie), wskazuje możliwości edukacyjne i szanse zatrudnienia osób niesłyszących w Polsce – efekt przedmioty ma odniesienie do efektu kierunkowego A.W30 - zna cele kształcenia zawodowego (klasyfikacja, taksonomia, operacjonalizacja celów kształcenia zawodowego) – odnoszący się do dydaktyki medycznej, rozpoznaje na podstawie badań słuchu przynależność osoby z wadami słuchu do jednej z czterech grup ubytku słuchu - efekt przedmioty ma odniesienie do efektu kierunkowego B.U20- rozpoznaje sytuację życiową pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej – odnoszący się do pielęgniarstwa specjalistycznego, wskazuje miejsce i nazwę druków składanych w Zespołach ds. orzekania o niepełnosprawności oraz w Dziale rehabilitacji Społecznej czy też Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie - efekt przedmioty ma odniesienie do efektu kierunkowego B.K7- dba o wizerunek własnego zawodu.* Efekty kształcenia w przedmiocie (ogółem 20) w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych mają błędne odniesienie do efektów kierunkowych.

3) Kultura i społeczeństwo:

Cel przedmiotu: *Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z podstawowymi pojęciami oraz wiedzą na temat podstawowych zagadnień z zakresu historii kultury, wpływu kultury na społeczeństwo.*

Treści kształcenia: *Podstawowe zagadnienia z zakresu historii kultury. Podstawowe zagadnienia z zakresu pielęgniarstwa międzykulturowego.*

Efekty kształcenia: *Zna nazewnictwo dotyczące podstawowych zagadnień estetycznych, Identyfikuje wybrane dzieła sztuki, Scharakteryzuje wybrane przykłady dzieł, Zna metody arteterapeutyczne- wskazane efekty przedmiotowe mają odniesienie do efektu kierunkowego*

A.W34- określa istotę, cele i uwarunkowania kształcenia ustawicznego, inne efekty w przedmiocie: Omówi wybraną metodę arteterapeutyczną i jej zastosowanie w praktyce, Scharakteryzuje wybrane religie- mają odniesienie do efektu kierunkowego **A.W36-wymienia i charakteryzuje główne kierunki i szkoły terapeutyczne, istotę psychoterapii, jej etapy i cele oraz podstawowe pojęcia i definicje psychoterapeutyczne, zjawisko przeniesienia i przeciwprzeniesienia.**

4) Etyka:

Cele przedmiotu: *Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z wiedzą na temat wybranych koncepcji etycznych, systemów wartości, etycznych aspektów ludzkiego działania, wybranych zagadnień z bioetyki oraz rozwiązywania problemów zawodowych związanych z podejmowaniem decyzji w sytuacjach trudnych zgodnie z zasadami etyki.*

Treści kształcenia: *Wybrane koncepcje etyczne. Systemy wartości. Etyczne aspekty ludzkiego działania. Wybrane zagadnienia z bioetyki. Rozwiązywanie problemów zawodowych związanych z podejmowaniem decyzji w sytuacjach trudnych zgodnie z zasadami etyki*

Efekty kształcenia (wybrane): *Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu etyki indywidualnej i społecznej – pojęcia, przedmiot zainteresowań. Posiada pogłębioną wiedzę na temat egzystencjalizmu – filozofia egzystencji, nurty egzystencjonalne. Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu definicji i klasyfikacji systemu wartości moralnych, poza moralnych, osobistych, zawodowych, kulturowych- wszystkie efekty mają odniesienie do efektu kierunkowego.-*

A.W3- omawia międzynarodowe klasyfikacje praktyki pielęgniarstwa. Odniesienie do wskazanego efektu kierunkowego znajduje się w przedmiocie: Pielęgniarstwo europejskie.

5) Praktyka zawodowa. Pedagogika zawodowa- brak spójności celu z założonymi efektami kształcenia. Celami praktyki są: zdobycie wiedzy praktycznej i umiejętności planowania i prowadzenia zajęć indywidualnych i grupowych z uczniami/studentami; zdobycie umiejętności metodycznych w obszarze nauczanego przedmiotu. Efekty kształcenia przypisane do praktyki obejmują 45 w zakresie wiedzy, 31 w zakresie umiejętności i 11 w zakresie kompetencji społecznych. Cele i efekty kształcenia ukierunkowują na przygotowanie studenta do wykonywania zawodu nauczyciela, ale nie są zgodne z Rozporządzeniem MNiSzW z dnia 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardem kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela. Praktyka jest obowiązkowa, a efekty zaplanowane i wpisane do osiągnięcia przez studenta nie są zamieszczone w efektach zatwierdzonych przez Senat Uczelni (Załącznik do Uchwały nr 803/05/IV/2012 Senatu ATH z dnia 22 maja 2012 roku).

W wielu innych przedmiotach na studiach drugiego stopnia np. Integracja społeczna, Pielęgniarstwo specjalistyczne- psychiatria, Psychologia wieku dorastania, socjologia efekty przedmiotowe są takie same lub bardzo podobnie sformułowane i odnoszą się do tych samych efektów kierunkowych.

Ponowna analiza sylabusów studiów drugiego stopnia przesłanych już po przeprowadzeniu wizyty w uczelni (uzupełniona dokumentacja przesłana na adres PKA z datą wpływu - 05.06.2015 roku) wykazała, że:

1. Dokonano korekty efektów przedmiotowych, których brzmienie jest takie samo jak efekty kierunkowe określone w obowiązujących standardach.
 2. Nadal zdecydowaną większość efektów kształcenia niewłaściwie przypisano do przedmiotów np.:
- **Teoria pielęgniarstwa- brak efektu A.W20-** Definiuje pielęgniarstwo jako naukę o zdrowiu, brak efektów do założonych treści Pielęgniarstwo transkulturowe, natomiast zamieszczono efekty: **A.W35** – wyjaśnia funkcjonowanie człowieka w aspekcie

psychicznym i społecznym: teorię zachowania w ujęciu systemowym oraz mechanizmy powstania wybranych zaburzeń funkcjonowania jednostki (zaplanowany do realizowania w przedmiocie Psychoterapia), **A.U17** planuje i przeprowadza badania naukowe w zakresie pielęgniarstwa oraz badania oceniające system opieki zdrowotnej i potrzeby zdrowotne (nie możliwe do osiągnięcia w formie tylko wykładów i zaplanowany do realizacji w przedmiocie Badania naukowe w pielęgniarstwie),

- **Komunikacja społeczna – brak spójności celu, treści i przypisanych efektów kształcenia.** Do przedmiotu przypisano efekty: **A.W16 definiuje proces adaptacji społecznej i zawodowej, pojęcie kultury organizacyjnej oraz modele zarządzania jakością, A.W17 różnicuje zakres obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień zawodowych w zależności od zakresu kompetencji, A.W18, wyjaśnia pojęcia dotyczące obciążenia fizycznego i psychicznego, które wynikają z warunków środowiska pracy**(odnoszący się i przypisane do przedmiotu Zarządzanie w pielęgniarstwie) i efekt A.W30 odnoszący się do dydaktyki medycznej. Efekty w zakresie kompetencji społecznej również błędnie przypisane do przedmiotu: B.K3; B.K6, B.K7. Treści kształcenia obejmują: Teorie języka migowego, Daktylografię języka migowego, Zagadnienia prawne rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, Komunikację werbalną i niewerbalną.
- **Socjologia** – efekty kształcenia przypisane do przedmiotu A.W7 (realizowane w Pielęgniarstwie europejskim **A.W16 i A.W17**- przypisane do Komunikacji społecznej i Zarządzania w pielęgniarstwie, **A.W20**- przypisany do Badań naukowych w pielęgniarstwie, **A.W35**- przypisany do Teorii pielęgniarstwa i Psychoterapii., Psychologii wieku dorastania; **A.U17, A.U18, A.U19, A.U20** – przypisane do Badań naukowych w pielęgniarstwie, **A.U25**- przypisany do psychoterapii,
- **Zagrożenia w rodzinie-efekty A.W35** przypisane do: Psychoterapii, Socjologii, Teorii pielęgniarstwa, Psychologii wieku dorastania, **A.W37**- przypisany do Psychoterapii, Psychologii wieku dorastania, **A.U24, A.U28, A.U29** – przypisane do Psychoterapii, **B.U20, B.U22**- przypisany do Psychologii wieku dorastania Cele, treści i efekty nie tworzą spójnej całości.
- **Ekonomika, finanse, marketing-** efekty **A.W10; A.W14, A.U14**- realizowane w przedmiocie Zarządzanie w pielęgniarstwie; efekt A.U16 – stosuje *evidencebased nursing practise* w praktyce zawodowej własnej lub kierowanego zespołu – powinien być przypisany do Teorii pielęgniarstwa lub Pielęgniarstwa europejskiego, A.U19- przypisany do Socjologii, Badań naukowych w pielęgniarstwie
- **Psychologia wieku dorastania-** efekty A.W35, A.W36, A.W37, B.W21, A.U24, A.U25, A.U26, A.U28 – przypisane do kilku innych przedmiotów np. Psychoterapii. Brak spójności celu, treści i efektów.
- **Kultura i społeczeństwo** – określono 1 efekt A.W34 – określa istotę, cele i uwarunkowania kształcenia ustawicznego, 1 efekt A.U26- omawia podstawowe zjawiska w psychoterapii i 2 efekty w zakresie kompetencji społecznych: B.K1, B.K2- wszystkie efekty przypisane do innych przedmiotów. Brak spójności pomiędzy celami, treściami i efektami kształcenia.
- **Podobnie w innych przedmiotach:** Filozofia, Etyka, Integracja społeczna, Andragogika, i inne
- **Intensywna terapia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece medycznej** oraz przedmiot **Pielęgniarstwo w zagrożeniu życia** (realizowany na studiach pierwszego stopnia) zdecydowana większość efektów przypisanych do tych przedmiotów jest taka sama.

Osiągnięcie kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia oraz praktyk zawodowych głównie na studiach drugiego stopnia **niej jest w pełni możliwe** ze względu na nieprawidłowo określone celów i efektów kształcenia w wielu przedmiotach.

W poprzednio przeprowadzonej akredytacji sformułowano zalecenia odnoszące się do opisanego powyżej obszaru: 1) *jako obowiązującą wprowadzić zasadę realizacji części treści kształcenia w zakresie przedmiotów: „anatomia”, „fizjologia”, „psychologia”, „ratownictwo medyczne” i/lub „anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia” w formie ćwiczeń dydaktycznych*, 2) *opracować system ECTS zgodnie z wymaganiami określonymi we właściwym rozporządzeniu*.

Uczelnia nie dostosowała się do zalecenia pierwszego, tylko wprowadzono seminaaria z przedmiotu anatomia, natomiast pozostałe przedmioty nadal realizowane są tylko w formie wykładów. Przypisane ECTS do poszczególnych semestrów studiów nadal nie spełniają właściwych regulacji prawnych.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Czas trwania kształcenia na kierunku pielęgniarstwo na studia pierwszego i drugiego stopnia jest zgodny z aktualnie obowiązującymi standardami kształcenia. Realizowany program na studiach pierwszego stopnia nie w pełni umożliwia osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia bowiem zdecydowana większość zajęć teoretycznych zaplanowano w formie wykładów, a student w trakcie zajęć praktycznych nie miał możliwości wykonania czynności w warunkach naturalnych. Realizowany program studiów drugiego stopnia również uniemożliwia osiągnięcie każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, ponieważ cele i treści nie są spójne z efektami kształcenia. W zdecydowanej większości przedmiotów efekty kształcenia są nieprawidłowo przypisane.

2). Nie jest możliwe osiągnięcie założonych efektów kształcenia w ramach realizacji zajęć głównie w formie wykładów. Brak wymaganych 10 % ogólnej liczby godzin przedmiotów do wyboru. Uczelnia zapewnia wyróżniającym się studentom możliwość realizacji indywidualnego programu studiów. Nakład pracy studenta określony w programie studiów oraz liczba punktów w poszczególnych semestrach jest niezgodna z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 roku w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz.U.2011 Nr 201, poz. 1187) oraz z Uchwałą Senatu ATH nr 1050/02/V/2015 z dnia 16 lutego 2015 roku, w której określono, że do zaliczenia semestru wymagana jest nie mniejsza niż 30 liczba ECTS. Wymiar, termin oraz dobór miejsc do realizacji praktyk na studiach I stopnia jest prawidłowy. Na studiach II stopnia brak jasno określonych miejsc do realizacji praktyki specjalistycznej i rodzaju jej realizacji w poszczególnych semestrach studiów, natomiast brak zasadności realizacji praktyki pedagogicznej w ogóle i w wyznaczonych miejscach.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

Kadrę dydaktyczną stanowi 62 nauczycieli akademickich. W procesie kształcenia bierze udział 12 nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe oraz 50 – spoza minimum kadrowego. Wśród osób uczestniczących w procesie kształcenia znajdują się: 2 osoby z tytułem profesora dr hab. n.medycznych w tym 1 w dziedzinie biologii medycznej i 1 w dziedzinie medycyny, 4 osoby z stopniem naukowym doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie medycyny, 7 osób ze stopniem doktora n.med. w zakresie medycyny, 4 doktorów nauk medycznych w zakresie biologii medycznej, 6 doktorów nauk o zdrowiu, 1 doktor fizyki, 1 doktor nauk ekonomicznych, 18 magistrów pielęgniarstwa, 6 lekarzy, 2 mgr zdrowia publicznego, 5 magistrów filologii angielskiej i po 1 osobie z stopniem magistra z filozofii, prawa, biologii, psychologii, położnictwa i pedagogiki.

Liczba jak i struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia.

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego 6 samodzielnych nauczycieli akademickich i 6 doktorów.

Skład minimum kadrowego odpowiada wymaganiom określonym w **§ 14 pkt. 7** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 poz. 1370), *„minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunkach „pielęgniarstwo” i „położnictwo” stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, reprezentujących specjalności z zakresu nauk medycznych i posiadających doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią”* oraz **§ 15 pkt. 1** tj. *„minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora”,* a także **§ 8 ust. 1 pkt. 2 lit. d** „ (...) dla studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich zalicza nauczycieli akademickich, dla których uczelnia, w skład której wchodzi ta jednostka, jest podstawowym miejscem pracy”.

Ponadto spełnione są również zapisy **§ 13 pkt. 1** powyższego rozporządzenia, tj.: *„nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów”* a także **§ 13 pkt. 2**, tj.: nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Zgodnie z wymogami art. 9a ust. 1 ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe zatrudnieni są w pełnym wymiarze czasu pracy. Stwierdzono, że również dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia, w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele posiadający doświadczenie praktyczne związane z kierunkiem pielęgniarstwo. Do minimum kadrowego zaliczono 6 samodzielnych nauczycieli akademickich i 6 nauczycieli akademickich ze stopniem doktora.

Skład minimum kadrowego ocenianego kierunku podlegał licznym zmianom w ostatnich 5 latach, tylko dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich stanowi minimum

kadrowe nieprzerwanie od 5 lat. Obecny skład minimum kadrowego ukształtował się w roku akademickim 2013/2014 wraz z uruchomieniem studiów na poziomie studiów drugiego stopnia. Należy jednak zwrócić uwagę, że 5 doktorów z minimum kadrowego prowadzi zajęcia od początku istnienia kierunku tj od 2006 r. wcześniej osoby te nie były jednak zaliczane do minimum ze względu, iż nie posiadały stopnia naukowego doktora.

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, który pozwala na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.)

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy. Teczki zawierają dokumenty (specjalizacje medyczne, świadectwa ukończenia kursów), będące potwierdzeniem dorobku praktycznego.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014, poz. 1370) i wynosi ok. 1:35(wymagana relacja 1:60).

Należy stwierdzić, że wymagania formalne odnośnie minimum kadrowego ocenianego kierunku, określone w wyżej wymienionym rozporządzeniu, zostały spełnione.

Wątpliwości budzi prawidłowość obsady niektórych zajęć dydaktycznych a w szczególności następujących przedmiotów:

- Zajęcia z przedmiotu Ekonomia, finanse, marketing – wykłady prowadzone są przez dr nauk o zdrowiu, z dorobkiem w obszarze nauk medycznych, nauk o zdrowiu i nauk o kulturze fizycznej, co nie upoważnia do prowadzenia tych zajęć
- Zajęcia z przedmiotu Genetyka – wykłady prowadzone są przez dr n.med. nie posiadającego dorobku naukowego i udokumentowanego doświadczenia zawodowego do prowadzenia tych zajęć
- Zajęcia dydaktyczne z przedmiotu Biofizyka – wykłady prowadzone są przez doktora fizyki. Brak dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego do prowadzenia tych zajęć, posiada dorobek naukowy wyłącznie z zakresu fizyki.
- Zajęcia z przedmiotu Mikrobiologia i parazytologia – wykłady prowadzone są przez dr n.med. nie posiadającego dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego do prowadzenia tych zajęć
- Zajęcia z przedmiotu Farmakologia – wykłady prowadzone są przez lekarza posiadającego specjalizację z neurochirurgii, nie posiadającego dorobku naukowego i udokumentowanego doświadczenia zawodowego do prowadzenia tych zajęć
- Zajęcia z przedmiotu Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne – wykłady prowadzone są przez lekarza posiadającego specjalizację z neurochirurgii, nie posiadającego dorobku naukowego i udokumentowanego doświadczenia zawodowego do prowadzenia tych zajęć, a zajęcia praktyczne z tego przedmiotu prowadzone są przez mgr pielęgniarstwa, doktora nauk o zdrowiu – nie posiadającego udokumentowanego doświadczenia zawodowego w tym zakresie
- Zajęcia z przedmiotu Pielęgniarstwo specjalistyczne – Neurologia – wykłady prowadzone są przez lekarza posiadającego specjalizację z neurochirurgii, nie posiadającego dorobku naukowego i udokumentowanego doświadczenia zawodowego do prowadzenia tych zajęć

- Zajęcia z przedmiotu Pielęgniarstwo specjalistyczne – Hematologia – wykłady prowadzone są przez dr n.med. specjalistę chorób wewnętrznych i specjalistę kardiologa, nie posiadającego dorobku naukowego ani doświadczenia zawodowego z hematologii
- Zajęcia z przedmiotu Pielęgniarstwo specjalistyczne – Chirurgia – wykłady prowadzone są przez dr n.med., posiadającego specjalizację z otolaryngologii. Brak dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego do prowadzenia tych zajęć.
- Zajęcia dydaktyczne z przedmiotu Dietetyka – wykłady prowadzone są przez mgr psychologii z ukończonymi studiami podyplomowymi z zakresu psychodietetyki. Osoba nie posiada dorobku naukowego ani udokumentowanego doświadczenia zawodowego do prowadzenia tych zajęć
- Zajęcia z przedmiotu Opieka paliatywna – zajęcia praktyczne prowadzone są przez magistra pielęgniarstwa nie posiadającego doświadczenia zawodowego w tym zakresie

W czasie przeprowadzonej hospitacji zajęć stwierdzono, że odbywały się one zgodnie z harmonogramem. Wykłady odbywały się w salach wykładowych przystosowanych do tego typu zajęć i liczby studentów. Zastrzeżenia budziły jednak prezentowane przez niektórych wykładowców treści, gdyż nie na wszystkich wizytowanych wykładach wykładowcy przedstawiali treści zgodne z efektami kształcenia dla tego przedmiotu. Podczas wizytowania zajęć praktycznych realizowanych w oddziale szpitalnym stwierdzono, że prawidłowo dobrano miejsce do prowadzenia zajęć, jednakże zastrzeżenia budził sposób zaliczania umiejętności na podstawie obserwacji przez studenta a nie wykonania określonej czynności a także brak pełnej dokumentacji zaliczania efektów kształcenia zgodnie z obowiązującym standardem.

Uczelnia zatrudnia nauczycieli akademickich w drodze konkursów. Wyboru nauczyciela do prowadzenia przedmiotu dokonuje Dziekan po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału. Podstawą wyboru są kwalifikacje i kompetencje poświadczane dyplomami ukończenia studiów, posiadanego stopnia naukowego, specjalizacji, dorobkiem naukowym i doświadczeniem zawodowym. Na wizytowanym kierunku pielęgniarstwo nauczanie przedmiotów z zakresu podstaw opieki pielęgniarstwa i opieki specjalistycznej, przedmiotów dotyczących w swojej treści opieki pielęgniarstwa oraz zajęcia praktyczne prowadzą nauczyciele akademicy posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej oraz co najmniej roczną praktykę zawodową zgodną z nauczaniem przedmiotem lub prowadzonymi zajęciami. W Uczelni obowiązuje Zarządzenie nr 727/2013/2014 Rektora ATH w sprawie wzoru dokumentów i ich obiegu w zakresie planowania, przydziału i rozliczania zajęć dydaktycznych na studiach I, II i III stopnia. Kryteria doboru kadry i weryfikacji są przejrzyste i powszechnie dostępne. Nie zawsze jednak są w pełni realizowane i przydział zajęć jest zgodny z posiadanymi przez nauczycieli kwalifikacjami i kompetencjami.

Ocena jakości kadry jest dokonywana systematycznie na podstawie wyników hospitacji zajęć i informacji zawartych w ankiecie studenckiej. Dokonywana jest okresowa parametryczna kadry nauczającej. Nauczyciele wyróżniający się otrzymują nagrody Rektora, ministra, odznaczenia branżowe i państwowe. Z informacji uzyskanych na spotkaniu z nauczycielami akademickimi wynika, że nauczyciele znają wyniki tych ocen.

Uczelnia wspiera rozwój naukowo-dydaktyczny pracowników poprzez organizowanie szkoleń z zakresu nowoczesnych metod dydaktycznych, umożliwianie prowadzenia badań bezpośrednio powiązanych z prowadzoną działalnością. Nauczyciele akademicy obecni na

spotkaniu pozytywnie ocenili wsparcie jakie otrzymują od Uczelni zarówno w zakresie dydaktycznym jak i możliwości rozwoju naukowego.

Poprzednia wizytacja Zespołu PKA w roku 2009 dotyczyła kierunku pielęgniarstwo realizowanego na studiach stopnia I, realizacja na studiach II stopnia nie była dotychczas oceniana. Sformułowano wówczas zalecenia dotyczące weryfikacji charakteru prac licencjackich, co zostało zrealizowane, a także powierzania prowadzenia zajęć dydaktycznych osobom posiadającym właściwe kompetencje do ich realizacji, co nadal wymaga korekty.

(Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicki)

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Liczba pracowników naukowo dydaktycznych i struktura kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie przez studenta założonych celów i wszystkich efektów kształcenia zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia

2). Uwzględniając dorobek naukowy, posiadaną specjalność jak i doświadczenie zawodowe stwierdzono, że osoby zaliczane do minimum kadrowego (samodzielni pracownicy oraz doktorzy) spełniają wymagane warunki dotyczące minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Biorąc pod uwagę wymagania formalne należy stwierdzić, iż warunki dotyczące minimum kadrowego są spełnione i nie budzą żadnych zastrzeżeń. Obsada zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów biorąc pod uwagę odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe niezbędne do realizacji procesu edukacyjnego w większości nie budzi zastrzeżeń. W niektórych przedmiotach budzi wątpliwości obsada zajęć dydaktycznych co do zgodności z dziedzinami i dyscyplinami reprezentowanymi przez prowadzących oraz ich doświadczeniem zawodowym. Zaleca się zwrócenie uwagi na szczegóły realizacji zajęć dydaktycznych, tak aby treści wykładów były zgodne z efektami kształcenia a sposób zaliczania umiejętności i jego dokumentacja były zgodne z obowiązującym standardem.

3). Polityka kadrowa prowadzona przez uczelnię sprzyja rozwojowi kadry naukowo-dydaktycznej. Uczelnia wspiera rozwój naukowo-dydaktyczny pracowników poprzez organizowanie szkoleń z zakresu nowoczesnych metod dydaktycznych, umożliwianie prowadzenia badań bezpośrednio powiązanych z prowadzoną działalnością.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Wydział Nauk o Zdrowiu dysponuje własną bazą dydaktyczną mieszczącą się na terenie Kampusu Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej przy ul. Willowej 2. Ponadto Wydział ma możliwość korzystania z bazy uczelni. Bazę własną stanowią sale wykładowe, seminaryjne i laboratoria medyczne w budynku L oraz pomieszczenia administracyjne dla nauczycieli i pracowników dziekanatu.

W dyspozycji Wydziału są:

- 2 sale wykładowe 80 osobowe, 4 sale 60 – 80 osobowe i 1 sala na 120 osób (amfiteatralna)- wszystkie sale są wyposażone w sprzęt audiowizualny i nagłaśniający,
- 1 sala seminaryjna 30 osobowa wyposażona w przenośny sprzęt audiowizualny, szkielet człowieka, fantom tułowia człowieka -20 częściowy, plansze anatomiczne i fizjologiczne oraz 3 sale 20 osobowe wyposażone w przenośny sprzęt audiowizualny,
- 4 sale umiejętności pielęgniarskich mieszczące 20 osób wyposażone w przenośny sprzęt audiowizualny, sprzęt medyczny, fantomy do nauki podstaw opieki pielęgniarskiej i opieki specjalistycznej,
- laboratorium biochemii z 15 stanowiskami, które znajduje się w budynku C Kampusu ATH w Zakładzie Biologii i Chemii Środowiska Wydziału Inżynierii Materiałów, Budownictwa i Środowiska, wyposażone w: biochemiczny analizator moczu Clinitek, analizator parametrów biochemicznych, homogenizator, wirówka stołowa, spektrofotometr, digestoria, ciepłarki, łaźnia wodna, pipety automatyczne, szkło i plastiki laboratoryjne.
- ogólnodostępne pomieszczenie Akademickiego Centrum Informatyki wyposażone w 15 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, mieszczące się w budynku L (IV piętro).

Podczas wizytacji zespołu oceniającego stwierdzono wyposażenie pracowni umiejętności pielęgniarskich na poziomie podstawowym; łóżka szpitalne zwykłe (na żadnej sali nie ma łóżka z możliwością regulacji pozycji chorego, ćwiczenia drenażu złożeniowego), podstawowe fantomy człowieka dorosłego (6, w tym 2 spełniające możliwości wykonywania zabiegów np. cewnikowania), 5 fantomów noworodka i 4 niemowlęcia, 5 model ręki do wkluć dożylnych (ostatni zakup w roku 2013), kilka modeli do samobadania piersi i modele do opatrywania ran. Wszystkie pracownie wymagają wyposażenia i doposażenia w nowoczesny sprzęt, w tym modele i fantomy średniej i wysokiej wierności do nauczania w warunkach symulowanych. W pracowni brak modeli i fantomów do realizacji zajęć z przedmiotu: Badanie fizyczne.

Całość zajęć jest realizowana w pracowni.

Po wizycie zespołu w uczelni i przesłanej dokumentacji uzupełniającej zamieszczono kilka faktur potwierdzających zakup: 1 łóżka regulowanego elektrycznie, 1 materaca 4 segmentowego(faktura z dnia 20.05.2015 r.), 1 szafki z regulowanym blatem do karmienia pacjenta (faktura z dnia 20.05.2015 r.), 1 fantom geriatryczny (potwierdzenie zamówienia Nr 2015/05/00202). Ponadto uczelnia przesłała wykaz sprzętu zakupionego w latach 2010-2015. Wykaz obejmuje w zdecydowanej większości sprzęt niezbędny do realizacji zajęć na kierunku Ratownictwo medyczne i w niewielkim stopniu na pielęgniarstwie w ramach zajęć z podstawowych i zaawansowanych zabiegów reanimacyjnych.

Każdy student ATH ma możliwość korzystania z bezprzewodowej bezpłatnej sieci internetowej EDUROAN.

Bazę kształcenia praktycznego stanowią szpitale, domy opieki i placówki oświatowe, z którymi Wydział podpisał umowy i porozumienia na realizację zajęć. Szczegółowy wykaz zamieszczono w punkcie 3 raportu. Baza kształcenia praktycznego zapewnia realizację zajęć w dziedzinach określonych w obowiązujących standardach kształcenia, z wyjątkiem braku dostępności do oddziału kardiochirurgicznego, w celu osiągnięcia określonych efektów w tym zakresie. Należą do nich: SPZOZ Szpital Kolejowy w Wilkowicach-Bystrej, Beskidzkie Centrum Onkologii - Szpital Miejski w Bielsku-Białej, Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej, Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II w Wadowicach, ZZOZ Wadowice, Szpital Śląski w Cieszynie, ZZOZ Cieszyn, Szpital Pediatriczny w Bielsku-Białej, Specjalistyczny Psychiatryczny

ZOZ w Bielsku-Białej, Beskidzki Zespół Leczniczo-Rehabilitacyjny Szpital Opieki Długoterminowej w Jaworzu, Szpital św. Łukasza w Bielsku-Białej, Dom Opieki "Samarytanin" w Bielsku-Białej, DPS dla Przewlekłe Chorych w Bielsku-Białej, Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Bielsku – Białej, Centrum Medyczne "Betamed" w Bielsku-Białej, NZOZ Centrum Opieki Domowej "Medica" w Wadowicach, NZOZ Przychodnia "Vita" Bielsko-Biała, Samodzielny Gminny ZOZ w Jasienicy, NZOZ Bielsko-Biała ul. Willowa, Przedszkole nr 37 w Bielsku-Białej, Przedszkole nr 43 w Bielsku-Białej, Przedszkole nr 32 w Bielsku-Białej, Zespół Szkół Elektroniczno Elektrycznych i Mechanicznych w Bielsku-Białej, Gimnazjum nr 11 w Bielsku-Białej.

Biblioteka Akademii Techniczno-Humanistycznej jest zlokalizowana w głównym budynku dydaktycznym Uczelni. Biblioteka dysponuje 110 miejscami w czytelnich: ogólnej, czasopism i wypożyczalni oraz 14 komputerami stacjonarnymi z łączem internetowym i 3 kserokopiarkami samoobsługowymi. W bibliotece działa bezprzewodowa sieć internetowa, każdy stolik czytelników ma gniazdko elektryczne umożliwiające podłączenie komputerów osobistych. Biblioteka jest przystosowana dla potrzeb osób niepełnosprawnych ze względu na: brak barier architektonicznych, ma stanowisko komputerowe przystosowane dla osób z dysfunkcją wzroku wyposażone w 23-calowy monitor umożliwiający łatwe powiększenie tekstu, klawiaturę ze znakami brajlowskimi, słuchawki wraz z zainstalowanym oprogramowaniem głosnomówiącym IVONA Text-to-Speech. Regulamin umożliwia osobom niepełnosprawnym korzystanie poza kolejnością, telefoniczne uzyskiwanie haseł dostępów lub pocztą elektroniczną. Daje także możliwość upoważnienia osoby trzeciej do wypożyczania książek w jej imieniu.

Biblioteka gromadzi, opracowuje i udostępnia zbiory zwarte (książki) i ciągłe (czasopisma) w wersji papierowej i elektronicznej. Prowadzi działalność informacyjną i szkoleniową. Współpracuje z krajowymi i zagranicznymi bibliotekami naukowymi oraz bibliotekami Bielska-Białej, głównie w zakresie wymiany i uzupełniania zbiorów oraz wypożyczeń międzybibliotecznych. Bibliotekarze przygotowują także wystawy okolicznościowe. Kilka razy w roku organizowane są wykłady prowadzone przez naukowców, popularyzatorów nauki, autorów książek, osoby publiczne.

Od listopada 2006 Biblioteka ATH współtworzy Śląską Bibliotekę Cyfrową - platformę cyfrową wspierającą działalność dydaktyczną i edukacyjną poprzez publikowanie naukowego dorobku regionu, oraz prezentację dziedzictwa kulturowego tak historycznego regionu Śląska jak i obecnego województwa śląskiego.

Na koniec 2014 roku zbiory liczyły 122 344 jednostek obliczeniowych, w tym 107 292 vol. książek o łącznej wartości dwóch milionów trzystu osiemdziesięciu złotych.

Zbiory ukierunkowane na literaturę z zakresu pielęgniarstwa, ratownictwa medycznego, medycyny ogólnej oraz nauk pokrewnych na koniec 2014 roku liczyły 3 500 vol.

Rocznie zbiory książkowe wzbogacają się o ok. 4 tysiące egzemplarzy, w tym z zakresu medycyny i nauk pokrewnych o ok. 410.

W roku 2014 Biblioteka łącznie prenumerowała: 308 tytułów czasopism krajowych, 26 tytułów czasopism zagranicznych. Dla potrzeb studentów kierunku pielęgniarstwo prenumerowane są czasopisma: Anestezjologia i Ratownictwo, Magazyn Pielęgniarki i Położnej, Medycyna Praktyczna - Pediatria, Chirurgia, Ginekologia i Położnictwo, Na Ratunek, Na Temat, Pediatria Polska, Pielęgniarstwo XXI wieku, Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne, Pielęgniarstwo Polskie, Pielęgniarstwo i Zdrowie Publiczne, Położna: nauka i praktyka, Postępy Nauk Medycznych, Problemy Pielęgniarstwa, Wspólne Tematy. Dostępne

są również elektroniczne wersje: Problemów Pielęgniarstwa, Medycyny Praktycznej oraz serwisu eMPendium.

Biblioteka zapewnia dostęp do pełnotekstowych czasopism elektronicznych, książek i baz danych dostępnych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki. W 2014 roku czytelnicy mieli dostęp do 24 150 tytułów czasopism pełnotekstowych oraz 50 006 tytułów książek.

Dostępne bazy: EBSCO z bazą: Medline Complete, Medline with Full Text, Medline, Health Source: Nursing/Academic Edition; Health Source - Consumer Edition, AHFS Consumer Medication Information, Academic Search Complete - Science Direct, Springer, Wiley-Blackwell, SCORPUS, ISI Web of Knowledge (JCR), baza prawnicza LEGALIS, POLSKA BIBLIOGRAFIA LEKARSKA, Tez-MeSH, C.E.E.O.L. Central & Eastern European Online Library, Biblioteka wykupuje również dostęp do wybranych pozycji na platformie IBUK.pl.

Studenci kierunku pielęgniarstwo mają możliwość otrzymania indywidualnych haseł dostępu do bazy EBSCO, umożliwiających korzystanie im z w/w bazy w domu.

Pracownicy Uczelni mają dostęp do wszystkich licencjonowanych zasobów elektronicznych poprzez serwer PROXY.

Biblioteka jest czynna od poniedziałku – piątku w godzinach 8⁰⁰- 18⁰⁰ i w soboty w godzinach 8⁰⁰ – 14⁰⁰

Wdrożone oprogramowania biblioteczne:

1) kompleksowy system zarządzania biblioteką PROLIB wraz z OPAC WWW, który po zalogowaniu, umożliwia przeglądanie katalogu oraz zamawianie, rezerwację i prolongatę książek przez Internet.

2) EXPERTUS - bibliografia dorobku piśmienniczego pracowników Uczelni.

Katalogiem komputerowym objęta jest całość druków zwartych i ciągłych Biblioteki, literatura firmowa, normy. Czytelnicy mają możliwość korzystania z katalogu on-line dostępnego pod adresem <http://www.bibl.ath.bielsko.pl>.

Terminale umożliwiające przeglądanie katalogu Biblioteki umieszczone są w czytelnich, Wypożyczalni, holu biblioteki.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Baza dydaktyczna uczelni zapewnia odpowiednie warunki do realizacji deklarowanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Do pełnej realizacji zajęć z Podstaw pielęgniarstwa i zajęć z Badania fizykalnego należy doposzążyć pracownie w nowoczesny sprzęt ułatwiający osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

Uczelnia posiada dokumentację potwierdzającą zawarcie umów na realizację zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Brak jednak oddziałów kardiochirurgicznych uniemożliwia osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie opieki nad tą grupą chorych.

Uczelnia zapewnia studentom dostęp do biblioteki i czytelnicy wyposażonej w literaturę i czasopisma wymagane na kierunku pielęgniarstwo. Liczba stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu jest wystarczająca. Godziny otwarcia biblioteki i czytelnicy umożliwiają korzystanie z księgozbioru studentom studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Na Wydziale prowadzone są badania naukowe a ich tematyka mieści się w obszarze nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej. Głównymi obszarami są badania z zakresu opieki pielęgniarstwa, badania nad metabolizmem kwasów tłuszczowych, z zakresu inżynierii tkankowej, elektroterapii i badania nad biokompatybilnością i zastosowaniem nanopowłok z materiałów metalicznych w implantologii. W ramach badań naukowych od 2009 roku realizowano 32 tematy.

Finansowanie prac jest wspierane przez Wydział – w ramach badań statutowych. Od 2011 roku pracownicy WNOZ realizowali 18 przewodów doktorskich, z czego 8 osób uzyskało stopień doktora a 1 osoba tytuł profesora. Dodatkowych 11 osób obecnie realizuje doktoraty, osoby te są po wszczęciu przewodów, 1 osoba jest w trakcie habilitacji. Wydział finansował z tego 14 prac. 8 osób jest zaliczonych przez Wydział do tzw. młodej kadry, czyli w wieku do 35 lat, z tego 1 osoba jest asystentem, 1 adiunktem a 6 instruktorami. Tematy zrealizowanych prac doktorskich są zgodne z zainteresowaniami naukowymi nauczycieli akademickich i z zakresem dydaktycznym kierunku. Wydział otrzymuje dotacje z MNiSW na badania naukowe, od 2011 corocznie dotację podmiotową na utrzymanie potencjału badawczego oraz dotację celową na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nim związanych, służących rozwojowi młodych naukowców. Przez pracowników Wydziału realizowane są 4 granty badawcze o tematyce związanej z kierunkiem pielęgniarstwo a także 1 projekt współfinansowany z EFS w ramach POKL.

Do badań włączani są studenci, którzy realizują prace głównie w ramach działających na Wydziale kół naukowych. Studenci kierunku pielęgniarstwo w ramach działającego koła naukowego „Defibrylator” są współautorami 16 doniesień naukowych w tym czterech artykułów pełnotekstowych opublikowanych w czasopiśmie Medycyna Ogólna, Problemy Pielęgniarstwa i Pielęgniarstwo Specjalistyczne oraz w 4 publikacji w wydanych monografiach. Największą liczbowo grupę (n=16) stanowią streszczenia doniesień prezentowanych przez studentów na konferencjach naukowych STN. W ostatnich latach studenci brali udział w badaniach na temat zjawiska Jet-Lag realizowanych wspólnie z PLL LOT, firmą farmaceutyczną Sandoz-Polska. Studenci czynnie uczestniczą w akcjach naukowo informacyjnych na temat transplantacji szpiku i poszukiwania dawców, w festiwalu nauki i sztuki popularyzując idee zdrowego stylu życia i pod nadzorem nauczycieli akademickich przeprowadzają pomiary ciśnienia krwi, badania stężenia glukozy w surowicy i parametrów gospodarki tłuszczowej.

Prace naukowe realizowane w ramach doktoratów są wykonywane w ramach współpracy z Śląskim Uniwersytetem Medycznym, dwoma Wydziałami Lekarskimi i Wydziałem Opieki Zdrowotnej oraz Wydziałem Zdrowia Publicznego, Uniwersytetem Śląskim w Katowicach, Uniwersytetem Jagiellońskim Wydziałem Nauk o Zdrowiu. Wydział podpisał umowy bilateralne z instytucjami w Finlandii: Turku University of Applied Sciences, Lahti University of Applied Sciences; Turcji: Sinop University, Gazi University, Health Sciences Faculty, of Ankara, Namik Kemal University, School of Health, Department of Nursing, Tekirdag; Gebze Institute of Technology; Czechach: University of Ostrava; Francji: IRFSS Nord/Pas-De-Calais; Hiszpanii: Universidad Catoloca de Valencia i Norwegią: Oslo and Akershus University, Collage of Applied Sciences, Oslo.

W ramach LLP-Erasmus i Erasmus + corocznie kilku studentów wyjeżdża zagranicę, a w latach 2014 i 2015 przyjechało tylko 2; w wymianie nauczycieli akademickich w roku 2015 przyjechało i wyjechało tylko 2 nauczycieli akademickich. Na ocenianym kierunku 1 osoba zamieszkująca zagranicą prowadzi zajęcia na kierunku od roku 2012.

Zdaniem ZO PKA współpraca z innymi uczelniami, ma wpływ na realizowany proces kształcenia i udział studentów w działalności naukowo-dydaktycznej Wydziału. Działalność w ramach współpracy międzynarodowej, w której uczestniczy po kilka osób z Wydziału pozwala na analizę możliwości częściowego kształcenia w instytucjach partnerskich, dopasowania programów kształcenia tak by były możliwości zwiększenia mobilności międzynarodowej studentów kierunku pielęgniarstwo, a także zwiększenia możliwości prowadzenia wspólnych programów badawczych, wymaga to jednak wdrożenia nabytych w ramach wyjazdów doświadczeń.

Studenci obecni na spotkaniu stwierdzili, że nie posiadają pełnej wiedzy o prowadzonych w jednostce badaniach naukowych. W ramach programu studiów dla studiów drugiego stopnia zaplanowano przedmiot "Badania naukowe w pielęgniarstwie", w ramach którego studenci uczą się metodologii prowadzenia badań oraz zasad przygotowywania publikacji do pielęgniarstkich czasopism naukowych. Studenci w czasie spotkania pozytywnie odnosili się do umiejętności nabywanych w ramach przedmiotu, zaznaczyli jednak, że zajęcia powinny być na wcześniejszym semestrze – obecnie zaplanowane są na ostatni semestr – czwarty.

Studenci wizytowanego kierunku włączają się w prace Koła Naukowego Defibrylator. Od 2010 roku członkowie koła przygotowali 6 publikacji, przedstawionych w ramach konferencji studenckich oraz publikowanych w branżowych czasopismach. Ponadto członkowie koła aktywnie biorą udział w akcjach prozdrowotnych.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Wizytowana jednostka prowadzi szeroką działalność naukowo-badawczą związaną z kierunkiem pielęgniarstwo a rezultaty badań są wykorzystywane w procesie kształcenia. Działalność naukowo-badawcza jest wspierana przez Wydział. W działalności naukowej uczestniczą studenci realizując badania w ramach działającego koła naukowego. Sugeruje się zintensyfikowanie działań mających na celu zwiększenie zainteresowania studentów w wymianie międzynarodowej.

Studenci mają możliwość zapoznania się z zasadami prowadzenia badań naukowych i tworzenia publikacji. Wybrani studenci biorą udział w pracach koła naukowego.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

Informację o wizytowanym kierunku można uzyskać w dziekanacie oraz na stronie internetowej Uczelni.

Rekrutacja na studia w Uczelni odbywa się na podstawie Uchwały Nr 1000/05/V/2014 Senatu Akademii Techniczno-Humanistycznej z dnia 27 maja 2014 roku. W procesie rekrutacji powołuje się Wydziałowe Komisje Rekrutacyjne – bez udziału studentów, oraz Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną – z udziałem przedstawiciela samorządu studenckiego, która pełni rolę odwoławczą od decyzji komisji wydziałowych.

Studenci oceniają przyjęty system rekrutacji na wszystkie stopnie i formy studiów jako właściwy i zapewniający właściwą selekcję kandydatów. Zgodnie z Uchwałą nr 1000/05/V/2014 Senatu Akademii Techniczno-Humanistycznej z dnia 27 maja 2014 roku w sprawie zasad przyjęć do Akademii Techniczno-Humanistycznej w roku akademickim 2015/2016 na I rok studiów pierwszego oraz drugiego stopnia oraz Procedurą 1 i Procedurą 2 Wydziałowej Księgi Jakości Kształcenia rekrutacja kandydatów na studia I i II ^o odbywa się

według następujących ustaleń: Wydział Nauk o Zdrowiu przyjmuje kandydatów na I rok studiów I stopnia oraz studiów II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych zgodnie z planem przyjęć (limit przyjęć) ustalonym dla Wydziału i kierunku Pielęgniarstwo. Podstawą ustalenia list rankingowych, po zakwalifikowaniu kandydatów, jest wskaźnik rekrutacji „WR” wyliczony na podstawie wzorów zamieszczonych w *Załączniku Nr 3 do Uchwały Senatu ATH Nr 1000/05/V/2014 z dnia 27 maja 2014 r.*

Zgodnie z opinią studentów, programy studiów oraz liczba godzin z poszczególnych przedmiotów są dostosowane do zakresu materiału i czasu potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

W opinii studentów przedstawionej podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, czas przeznaczony na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia jest właściwy. System oceny osiągnięć studentów jest w opinii studentów zrozumiały, obiektywny i sprawiedliwy oraz zorientowany na proces uczenia się.

Studenci przyznali, że są oceniani obiektywnie, na podstawie zdobytej wiedzy i umiejętności oraz mają zapewnioną możliwość wglądu do swoich prac w celu uzyskania informacji na temat popełnionych błędów. Wymagania oraz forma weryfikacji efektów kształcenia, które są przedstawiane podczas pierwszych zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich, są konsekwentnie realizowane jednakowo wobec wszystkich studentów.

W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do oceny lub przebiegu egzaminu studenci mogą, na podstawie § 22 Regulaminu Studiów ubiegać się o przeprowadzenie zaliczenia lub egzaminu komisyjnego. Studenci ocenili zaproponowaną procedurę jako odpowiednią, przyznając jednocześnie, że do nie korzystali nigdy z zaliczenia lub egzaminu komisyjnego.

Zespół Oceniający PKA ustalił, że Uczelnia prowadzi współpracę z innymi uczelniami zagranicznymi. Studenci nie mają możliwości udziału w wymianach krajowych i międzynarodowych, co ocenia się negatywnie. Studenci wizytowanego kierunku nie wyrazili zainteresowania wyjazdem ze względu na dużą liczbę zajęć praktycznych lub niestacjonarną formę studiów i podejmowaną pracę zawodową w przypadku studentów studiów drugiego stopnia.

Jednostka w czasie ostatnich dwóch lat przyjęła czworo studentów w ramach międzynarodowych praktyk programu Erasmus+.

Nauka języków obcych na wizytowanym kierunku jest w opinii studentów bardzo dobra. Studenci na początku semestru deklarują swój poziom znajomości języka, co przekłada się na stworzenie trzech poziomów nauczania języka. Studenci w czasie spotkania szczególnie zwrócili uwagę na wprowadzane słownictwo branżowe dzięki wykorzystaniu dedykowanych podręczników.

Opieka dydaktyczna

W opinii studentów wizytowanego kierunku nauczyciele akademicki dobrze wypełniają swoje obowiązki. Punktualnie rozpoczynają i kończą zajęcia, są dostępni w czasie wyznaczonych konsultacji, które są dostosowane zarówno do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Studenci wizytowanego kierunku mają zapewnioną możliwość indywidualizacji kształtowania ścieżki edukacyjnej poprzez Indywidualną Organizację Studiów (IOS) lub Indywidualny Program Studiów (IPS) co szczegółowo określa Regulamin studiów. Studenci wizytowanego kierunku świadomie nie korzystają ze wspomnianych możliwości.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym studenci przyznali, że rzadko korzystają z sylabusów, a informacje przekazane przez prowadzących są wystarczające. Analiza własna wykazała kompletność informacji zawartych w sylabusie, w szczególności: nazwę przedmiotu, koordynatora przedmiot, formy zajęć, liczbę godzin i punktów ECTS, treści kształcenia, szczegółowe efekty kształcenia, łączny czas pracy studenta z podziałem na rodzaje, literaturę podstawową i uzupełniającą, oraz formę zaliczenia przedmiotu. Stwierdzono jednak brak informacji o sposobie weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia dla przedmiotu, na co również zwrócili uwagę studenci w czasie spotkania z ZO PKA. Zaleca się przyporządkowanie każdemu przedmiotowemu efektowi kształcenia jego sposób weryfikacji.

Zajęcia na wizytowanym kierunku odbywają się również w formie zajęć praktycznych w szpitalach. Studenci pozytywnie oceniają pracę opiekunów tych zajęć oraz podejście pracowników szpitala.

Studenci wizytowanego kierunku pozytywnie oceniają pracę dziekanatu oraz biura dziekana i rektora. Wszystkie informacje, ogłoszenia, godziny otwarcia i dyżury są dostępne za pośrednictwem strony internetowej Uczelni.

Jednostka powołuje opiekunów lat z pośród nauczycieli akademickich, którzy systematycznie spotykają się ze studentami, co potwierdzają przedstawione notatki z takich spotkań. W jednostce nie opracowano systemu zgłaszania skarg lub załatwiania i rozpatrywania sytuacji konfliktowych.

W opinii studentów władze Uczelni oraz Wydziału podejmują ciągłe działania na rzecz poprawy warunków studiowania. Studenci są zadowoleni z podjętych studiów, brak im jednak wsparcia władz wydziału w zdobywaniu praktycznych umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy. Studenci zwrócili uwagę na bardzo małą liczbę czynności, które mogą samodzielnie wykonać w czasie zajęć praktycznych w szpitalach.

Na wizytowanym kierunku nie studiuje osoby niepełnosprawne, w związku z czym ocena faktycznego wsparcia dla studentów z niepełnosprawnością nie jest możliwa.

Opieka naukowa

Proces dyplomowania na wizytowanym kierunku studenci ocenili jako dobry. Wybór tematów prac dyplomowych następuje rok przed planowym zakończeniem studiów. Studenci wybierają promotora, a następnie mogą zaproponować swój temat pracy dyplomowej lub proszą promotora o wyznaczenie tematu. Pracy dyplomowej towarzyszy seminarium dyplomowe, w czasie którego studenci indywidualnie konsultują bieżące postępy w realizacji pracy dyplomowej. W Uczelni funkcjonuje kontrola antyplagiatowa, o której studenci są poinformowani.

W ramach pojedynczych przedmiotów wykorzystywane są multimedialne materiały dydaktyczne w postaci filmów i animacji. Studenci zaznaczyli, że chcieliby częściej korzystać z materiałów multimedialnych, co też się zaleca.

Opieka materialna

W opinii studentów wizytowanego kierunku system przyznawania pomocy materialnej działa dobrze i nie budzi żadnych zastrzeżeń. Stypendia są przyznawane sprawnie, wypłacane na czas, oraz w odpowiedniej wysokości. Również wnioski w opinii studentów są czytelne i nie sprawiają problemów.

Pomoc materialna jest przyznawana na podstawie Regulaminu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Akademii Techniczno-Humanistycznej, który został wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 850/2014/2015. Analiza własna regulaminu nie wzbudziła zastrzeżeń.

Stypendia są przyznawane przez komisje stypendialne, w których większość stanowią studenci. Pozytywnie ocenia się udział studentów wizytowanego kierunku w ramach wydziałowej komisji stypendialnej.

Uczelnia dokonała poprawnego podziału funduszu pomocy materialnej, a na wizytowanym kierunku przyznano stypendia rektora dla najlepszych studentów z zachowaniem ustawowych limitów.

Uczelnia nie posiada własnego funduszu stypendialnego. Uczelnia prowadzi własne domy studenckie.

Działalność wspierająca

Na Uczelni oraz w jednostce działa Samorząd Studencki. Studenci podkreślili, że występuje **brak w strukturach wydziałowych samorządu przedstawicieli wizytowanego kierunku.**

W czasie spotkania z Zespołem Oceniającym przewodniczący samorządu ocenił współpracę z władzami wydziału jako partnerską. Postulaty studentów są poddawane pod dyskusję i brane pod uwagę. Samorząd wydziałowy dysponuje własnym biurem, zaleca się jednak wyposażenie go w sprzęt komputerowy oraz podstawowe urządzenia biurowe zgodnie ze stanowiskiem nr 52/2007 Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 kwietnia 2007 r. w sprawie stosowania art. 202 ust. 8 ustawy z 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym.

W Uczelni działa biuro karier, którego jednym z zadań jest przeprowadzanie badania losów zawodowych absolwentów. **Studenci w czasie spotkania z ZO PKA stwierdzili, że brak im wsparcia ze strony biura karier w zakresie rozwoju własnych umiejętności i poszukiwania potencjalnych miejsc pracy.**

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Zasady i procedury rekrutacji są przejrzyste i zrozumiałe dla środowiska studenckiego. Niezbędne informacje dostępne są na stronie Internetowej Uczelni.

2). Studenci pozytywnie ocenili obowiązujący w Uczelni system weryfikacji osiągnięć. Studenci są we właściwy sposób informowani o wymaganiach egzaminacyjnych oraz formie i sposobie zaliczania przedmiotów. W opinii studentów system oceny jest obiektywny.

3). Uczelnia umożliwia uczestnictwo w programach międzynarodowych. Studenci ze względu na sporą liczbę zajęć praktycznych wykazują znikome zainteresowanie wyjazdami.

4). Na Uczelni oraz w jednostce działa Samorząd Studencki. **Brak jednak w strukturach wydziałowych samorządu przedstawicieli wizytowanego kierunku.** Uczelnia posiada

przejrzysty system opieki materialnej skierowany do środowiska studenckiego. System pomocy naukowej sprzyja rozwojowi studentów i osiąganiu przez nich zakładanych efektów kształcenia. Studenci mają zastrzeżenia do wsparcia władz wydziału w zakresie odbywanych zajęć praktycznych w szpitalach. Studenci w czasie spotkania z ZO PKA stwierdzili, że brak im wsparcia ze strony biura karier w zakresie rozwoju własnych umiejętności i poszukiwania potencjalnych miejsc pracy.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

W Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej działa Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia wprowadzony Uchwałą Nr 944/11/V/2013 z dnia 19 listopada 2013 roku. W celu realizacji zadań na szczeblu Wydziału Dziekan Wydziału Uchwałami Nr 383/2013/2014 z dnia 23 kwietnia 2014 powołał Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia (WKJK), w skład której wchodzi Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WZZJK) oraz Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (WZOJK). Pracami WKJK kieruje, powołany przez Dziekana, Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia jako przewodniczący. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 741/2013/2014 Rektora Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej z dnia 25 listopada 2013 r. do zadań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia w szczególności należy:

- 1) opracowanie polityki jakości kształcenia na Wydziale zgodnej z Misją Akademii i Strategią Wydziału,
- 2) wdrażanie na Wydziale opracowanych przez Uczelnianą Komisję Jakości Kształcenia procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia,
- 3) opracowywanie i wdrażanie procedur i instrukcji wydziałowych służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia,
- 4) analizowanie i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia,
- 5) przedstawianie Dziekanowi propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na Wydziale,
- 6) przygotowywanie wraz z Pełnomocnikiem Dziekana ds. Jakości Kształcenia i przedstawianie Radzie Wydziału rocznych sprawozdań w zakresie ocen funkcjonowania i efektywności systemu zapewniania jakości kształcenia na wydziale w danym roku akademickim oraz wdrażania projektów działań podnoszących jakość kształcenia.

Wydział Nauk o Zdrowiu opracował Wydziałowa Księga Jakości Kształcenia zatwierdzono Uchwałą Radą Wydziału Nauk o Zdrowiu Nr 397/2013/2014 z dnia 23 kwietnia 2014 r. We wspomnianej Księdze zdefiniowano politykę jakości oraz opracowane następujące procedury:

- Procedura 1 – Rekrutacja na studia I stopnia
- Procedura 2 – Rekrutacja na studia II stopnia
- Procedura 3 – Przygotowanie pracy licencjackiej Pielęgniarstwo I stopień
- Procedura 4 – Proces dyplomowania Pielęgniarstwo I stopień
- Procedura 5 – Przygotowanie pracy licencjackiej Pielęgniarstwo – pomostowe
- Procedura 6 – Proces dyplomowania Pielęgniarstwo pomostowe
- Procedura 7 – Przygotowanie pracy licencjackiej Ratownictwo medyczne
- Procedura 8 – Proces dyplomowania Ratownictwo medyczne
- Procedura 9 – Hospitacja zajęć dydaktycznych

Procedura 10 – Ankietyzacja zajęć dydaktycznych
Procedura 11 – Obowiązki prowadzących zajęcia dydaktyczne
Procedura 12 – Odrabianie nieobecności na zajęciach dydaktycznych
Procedura 13 – Organizacja praktyk zawodowych
Procedura 14 – Zaliczenie modułu kształcenia
Procedura 15 – Uzyskanie wpisu na kolejny semestr 2c rok studiów
Procedura 16 – Skreślenie z listy studentów
Procedura 17 – Wznowienie studiów
Procedura 18 – Stypendium socjalne
Procedura 19 – Stypendium Rektora dla najlepszych studentów
Procedura 20 – Udzielanie urlopów studentom
Procedura 21 – Postępowanie w przypadku ekspozycji na materiał zakaźny
Procedura 22 – Przeprowadzanie egzaminu z przedmiotu-modułu kształcenia
Procedura 23 – Wyjazd studentów Erasmus
Procedura 24 – Wyjazd nauczycieli akademickich Erasmus
Procedura 26 – Warunki kształcenia
Procedura 27 – Zasady oceniania studentów poprawa aktualna formy zajęć
Procedura 28 – Interesariuszy zewnętrznych
Procedura 29 – Zasady okresowego przeglądu programów i planów studiów
Procedura 30 – Zasady weryfikacji efektów kształcenia
Procedura 31 – Zaliczanie przedmiotów z innych kierunków na poczet modułów na WNoZ
Procedura 32 – Przygotowanie pracy Pielęgniarstwo II stopień
Procedura 33 – Proces dyplomowania Pielęgniarstwo II stopień
W każdej procedurze zdefiniowano zakres procedury jej opis termin realizacji, a także jednostkę odpowiedzialną za jej realizację.

Wydział Nauk o Zdrowiu ATH w Bielsku - Białej posiada dokumentację potwierdzającą dokonywanie weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Opis systemu weryfikacji efektów kształcenia zawiera procedura na 30 Wydziałowej Księgi Jakości. Zgodnie ze wspomnianą procedurą powołana przez Dziekana Komisja ds. Programów Kształcenia nadzoruje opracowania efektów kształcenia dla poszczególnych modułów przez nauczycieli akademickich, zatwierdza, okresowy przegląd i monitorowanie programów oraz ich efektów, nadzoruje zgodności uzyskanych efektów kształcenia przez studentów z poszczególnych modułów i podczas procesu dyplomowania, zatwierdza okresowy przegląd i monitorowanie programów oraz ich efektów, nadzoruje zgodności uzyskanych efektów kształcenia przez studentów z poszczególnych modułów i podczas procesu dyplomowania. Natomiast Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia dokonuje oceny osiągniętych efektów kształcenia, formułowania wniosków doskonalących programy kształcenia.

Ponadto Pełnomocnik Dziekana opracowuje, w porozumieniu z Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia, plan i harmonogram działań związanych z oceną i poprawą jakości kształcenia, w tym ramowy plan hospitacji i ankietyzacji na dany rok akademicki.

Powyższy plan i harmonogram działań zostaje przekazany po akceptacji Dziekana Wydziału, do Pełnomocnika Rektora do 15 października danego roku akademickiego.

Pełnomocnik Dziekana przekazuje Pełnomocnikowi Rektora do 15 listopada danego roku akademickiego dane statystyczne dotyczące procesu ankietyzacji i hospitacji oraz ich wyniki za poprzedni rok akademicki oraz sprawozdanie z posiedzenia Rady Wydziału poświęconej rocznemu sprawozdaniu Pełnomocnika Dziekana.

Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, zgodnie Procedura 10 Wydziałowej Księgi Jakości raz na dwa lata, przedstawia Dziekanowi propozycje działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia na Wydziale, w tym propozycje nowych procedur i instrukcji wydziałowych lub zmian w procedurach i instrukcjach istniejących.

Na wizytacji przedstawiono protokoły z cyklicznie odbywających się spotkań Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia. Na spotkaniach tych omawiano między innymi opracowanie ocen z sesji egzaminacyjnej oraz egzaminu dyplomowego. Dokonywano opracowania wyników oceny przez studentów warunków i jakości procesu kształcenia kierunku pielęgniarstwo (ankietyzacja). Informacje dotyczące monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia są upowszechnione. Raz w roku Dziekan przedstawia je na Radzie Wydziału.

Wydział przedstawił również plan hospitacji 2014/15 oraz protokoły hospitacji z lat ubiegłych wraz z wnioskami po ich przeprowadzeniu, co roku Wydział przygotowuje także raport o stanie systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Pomimo systematycznego i kompleksowego realizowania zadań wewnętrznego systemu zapewnienia jakości nie zostały wychwycone nieprawidłowości z zakresu realizacji programu kształcenia, braku przypisania efektów kierunkowych do określonego zakresu nauk oraz braku spójności pomiędzy efektami kształcenia a celami i treściami kształcenia na studiach II stopnia, stwierdzonych nieprawidłowości w sylabusach przedmiotów, braku możliwości osiągnięcia wszystkich założonych w programie studiów celów i efektów kształcenia szczególnie w zakresie umiejętności, co jest szczególnie ważne na praktycznym profilu kształcenia oraz nieprawidłowości obsady niektórych zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów zgodnie z posiadanymi kompetencjami kadry (co zostało przedstawione w drugiej części raportu), a także stwierdzone przez ZO PKA nieprawidłowości w zakresie treści wykładów, sposobu prowadzenia zajęć i weryfikacji efektów kształcenia z zakresu umiejętności oraz dokumentowania ich osiągnięcia. Elementy te były podkreślone w drugiej, trzeciej i czwartej części raportu. Efektywność działań systemu w zakresie wychwytywania słabych stron kształcenia nie jest więc pełna. Zaleca się poprawę w zakresie wdrażania odpowiednich procedur naprawczych

Informacje dotyczące wyników monitorowania jakości kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia a także wprowadzanych zmian są prezentowane corocznie na posiedzeniu Rady Wydziału. Raz na dwa lata przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia przygotowywane i prezentowane są propozycje działań doskonalących proces kształcenia. Na stronach internetowych Uczelni są dostępne: opis efektów kształcenia, system ich weryfikacji i oceny.

W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości na kierunku „pielęgniarstwo” uczestniczą interesariusze wewnątrzni - nauczyciele akademicy i studenci, a także interesariusze zewnętrzni - absolwenci ocenianego kierunku i reprezentanci środowiska zawodowego tj. placówek medycznych i ochrony zdrowia związanego z praktyczną realizacją treści kształcenia, skupieni w Radzie Pracodawców istniejącej przy Wydziale Nauk o Zdrowiu. W skład osobowy Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia wchodzi: przewodniczący, reprezentant Samorządu Studentów, trzy osoby z kadry stanowiącej minimum kadrowe dla kierunku Pielęgniarstwo i Ratownictwo Medyczne.

W ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia studenci mają zapewniony udział w pracach Wydziałowej Komisji ds. Programów Kształcenia oraz Zespołu ds. Oceny Jakości Kształcenia. Studenci wizytowanego kierunku wykazują znikome

zainteresowanie formalną stroną procesu zapewniania jakości. W trakcie spotkania przyznali, że swoje uwagi i pomysły na bieżąco przekazują nauczycielom akademickim, którzy w miarę możliwości starają się udoskonalać proces kształcenia, co ocenia się pozytywnie.

Na wizytowanym kierunku prowadzona jest wśród studentów ocena nauczycieli akademickich w formie procesu ankietyzacji. Badanie prowadzone jest w formie papierowej co semestr na ostatnich zajęciach w semestrze oraz na zakończenie praktyk. Studenci zwrócili uwagę, że nie są zapoznawani z wynikami procesu ankietyzacji, co ocenia się negatywnie i zaleca się informowanie studentów o wyniku przeprowadzonych ankiet i podjętych na jej podstawie działaniach naprawczych.

Uczelnia oraz jednostka prowadzą spotkania ze studentami, w czasie których omawiany jest wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, co ocenia się pozytywnie.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+/-	+	+	+	+	+/-
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Uczelnia wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów „pielęgniarstwo”. Wewnętrzny system zapewnienia jakości jest kompleksowy, procedury zawarto w Wydziałowej Księdze Jakości Kształcenia, zatwierdzonej uchwałą Rady Wydziału. System zapewnienia jakości na Uczelni i Wydziale działa systematycznie i monitoruje elementy mające wpływ na uzyskanie efektów kształcenia, jednak jego skuteczność co do wykrywania nieprawidłowości budzi zastrzeżenia. Zaleca się poprawę jego efektywności we wdrażaniu działań naprawczych w zakresie stwierdzanych nieprawidłowości.

2). W procesie zapewnienia jakości kształcenia biorą udział pracownicy, studenci i interesariusze zewnętrzni. Udział studentów ma charakter formalny poprzez obecność przedstawicieli w organach kolegialnych. Interesariusze zewnętrzni skupieni są w działającej na Wydziale Radzie Pracodawców. Studenci biorą udział w procesie zapewniania jakości kształcenia poprzez swoich reprezentantów. Jednostka prowadzi spotkania ze studentami dotyczące funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji				X	
3	program studiów				X	
4	zasoby kadrowe			X		
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych		X			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego

Analizując możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia w ramach wytyczonych celów strategicznych Uczelni prowadzone są działania związane z systematycznym podnoszeniem kwalifikacji i umiejętności dydaktycznych kadry naukowo-

dydaktycznej. Zwiększenie efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia możliwe jest poprzez między innymi analizę stanu obecnego i wdrożenie mechanizmów przedstawionych poniżej.

ZO PKA rekomenduje:

1. Opracowanie w jednostce systemu zgłaszania skarg lub załatwiania i rozpatrywania sytuacji konfliktowych.
2. Ze względu na brak udziału studentów jako interesariuszy wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku pielęgniarstwo podjęcie działań zmierzających do uczestniczenia tej grupy interesariuszy w pracach związany działaniem na wizytowanym kierunku Wydziałowej Komisji ds. Programów Kształcenia.
3. Właściwe przypisanie efektów kształcenia do przedmiotów, złe przypisane do następujących przedmiotów: Fizjologia, Pedagogika, Podstawowa opieka zdrowotna, Promocja zdrowia
4. Właściwe przypisanie efektów kształcenia na studiach II stopnia, w efektach szczegółowych dla kierunku brak przypisania efektów w zakresie wiedzy i umiejętności do wskazanych w standardach grup nauk (nauki społeczne, nauki w zakresie opieki specjalistycznej).
5. Przeanalizowanie celów, efektów kształcenia i treści dla oferty programowej pozostawionej do dyspozycji uczelni na studiach drugiego stopnia, w obecny kształcie nie są one spójne z koncepcją kształcenia na tym poziomie studiów i oraz efektami kształcenia.
6. Przeanalizowaniu programów studiów w celu wyeliminowania powtórzeń w przypadku niektórych przedmiotów, przedmioty te stanowią powtórzenie i w niewielkim stopniu pogłębienie zagadnień omawianych już na studiach pierwszego stopnia, np. filozofia, etyka, socjologia, pielęgniarstwo w zagrożeniu życia, komunikacja społeczna.
7. Przeanalizowanie przypisania efektów kształcenia dla niektórych przedmiotów, zdecydowaną większość efektów kształcenia niewłaściwie przypisano do przedmiotów: Teoria pielęgniarstwa, Komunikacja społeczna, Socjologia, Zagrożenia w rodzinie, Ekonomika finanse marketing, Psychologia wieku dorastania, Kultura i społeczeństwo, Intensywna terapia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece medycznej.
8. Przeanalizowanie programu kształcenia teoretycznego, gdyż obecnie jest realizowany głównie w formie wykładów, co nie zapewnia osiągnięcia założonych efektów kształcenia, w tym w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.
9. Przeanalizowanie nakładu pracy studenta określonego w programie studiów oraz liczby punktów w poszczególnych semestrach, w obecnym kształcie jest niezgodna z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U.2011 Nr 243, poz. 1445) oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 roku w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz.U.2011 Nr 201, poz. 1187). Przypisane ECTS w poszczególnych semestrach studiów również są niezgodne z Uchwałą Senatu ATH nr 1050/02/V/2015 z dnia 16 lutego 2015 roku.
10. Przeanalizowanie obsady kadrowej dla niektórych przedmiotów realizowanych w programie studiów, wątpliwości budzi prawidłowość obsady niektórych zajęć dydaktycznych a w szczególności następujących przedmiotów: Genetyka, Biofizyka, Mikrobiologia i parazytologia, Farmakologia, Neurologia, Pielęgniarstwo neurologiczne, Pielęgniarstwo specjalistyczne–neurologia, Pielęgniarstwo specjalistyczne–

hematologia, Pielęgniarstwo specjalistyczne–chirurgia, Dietetyka, Opieka paliatywna, Ekonomia, finanse, marketing.

11. Uaktywnienie udziału studentów w wymianach krajowych i międzynarodowych, co na stan obecny jest oceniane negatywnie.
12. Umożliwienie studentom wsparcia ze strony biura karier w zakresie rozwoju własnych umiejętności i poszukiwania potencjalnych miejsc pracy.
13. Wprowadzenie na Wydziale przygotowań do wdrożenia standaryzacji egzaminu praktycznego metodą OSCE jako innowacyjną metodę kształcenia.
14. Dostosowanie działań zmierzających do wykonania zaleceń poprzedniej akredytacji. W poprzednio przeprowadzonej akredytacji (sformułowano zalecenia odnoszące się do opisanego powyżej obszaru: *dokonać zmian w zakresie sposobu opracowywania sylabusów, które powinny posiadać formę przyjętą dla wykorzystywanych obecnie jedynie do użytku wewnętrznego dokumentów określanych jako „druki DNiSS 11”*. Uczelnia nie w pełni dostosowała się do zalecenia pierwszego, bowiem sylabusy obejmują nadal „Druk DNiSS nr PK_IIIF”. W uczelni obowiązuje bardzo skomplikowany sposób przypisywania danych np. kierunek studiów pielęgniarstwo ma symbol PL, Pz 1 oznacza poziom studiów pierwszy, Pz 2 oznacza poziom studiów drugi, Pr A - oznacza profil kształcenia ogólnoakademicki, Pr P – oznacza profil kształcenia praktyczny, znak_ (podkreślnik) oddziela symbole kierunku, poziomu i profilu od liter oznaczających kategorie efektów kształcenia, W- oznacza kategorię „wiedza”, U- oznacza kategorię „umiejętności”, K- oznacza kategorię „kompetencje społeczne”, liczby przy kategoriach efektów oznaczają numery efektów w obrębie danej kategorii (numery 1-9 są poprzedzone cyfrą 0. Przypisane do kierunkowych efektów kształcenia i przedmiotów symbole, kody i numery utrudniają identyfikację i faktyczną ocenę jakie efekty kształcenia są realizowane i podlegają ocenie.
15. Weryfikację mechanizmów oceny prac dyplomowych. Obecnie prace dyplomowe są oceniane tylko przez promotora, nie ma oceny przez dodatkowego recenzenta. W tym zakresie nie są przestrzegane wewnętrzne uregulowania Uczelni.
16. Przypisanie punktacji ECTS zajęciom praktycznym (1100 godzin) realizowanym w formie zblokowanej oraz praktykom zawodowym (1200 godzin) realizowanym w okresie studiów.
17. Przeanalizowanie programu studiów pod kątem zalecenia w poprzedniej wizytacji odnoszącego się do: *....jako obowiązującą wprowadzić zasadę realizacji części treści kształcenia w zakresie przedmiotów: „anatomia”, „fizjologia”, „psychologia”, „ratownictwo medyczne” i/lub „anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia” w formie ćwiczeń dydaktycznych...* Uczelnia nie dostosowała się do zalecenia, tylko wprowadzono semina z przedmiotu anatomia, natomiast pozostałe przedmioty nadal realizowane są tylko w formie wykładów.
18. Przeanalizowanie metod dydaktycznych stosowanych podczas zajęć praktycznych. Podczas wizytowania przez ZO PKA zajęć praktycznych realizowanych w oddziale szpitalnym stwierdzono pomimo prawidłowego dobrania miejsce do prowadzenia zajęć działania budzące zastrzeżenia dotyczące sposobu zaliczania umiejętności na podstawie obserwacji przez studenta a nie wykonania określonej czynności a także brak pełnej dokumentacji zaliczania efektów kształcenia zgodnie z obowiązującym standardem.

19. Wprowadzenie działań wyjaśniających sygnalizowaną przez studentów sytuację występowania braku w strukturach wydziałowych Samorządu Studenckiego przedstawicieli wizytowanego kierunku.

Przewodniczący Zespołu oceniającego:

Dr hab. n. med. Jerzy G. Wójtowicz

Po odpowiedzi Uczelni stanowisko członków ZO PKA jest następujące:

Kryterium 2. Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji:

- Uczelnia przestała (Załączniki od 3 do 6) zmiany w sylabusach do wskazanych przedmiotów na studiach I stopnia: *Fizjologia*, *Pedagogika*, *Podstawowa opieka zdrowotna*, *Promocja zdrowia*. Przedstawione stanowisko uczelnie nie można ocenić pozytywnie, ponieważ: *Fizjologia* – efekty przypisane prawidłowo, dalej pozostawiono zajęcia wykładowe. W przesłanym sylabusie pozostawiono zajęcia tylko w formie wykładów. Brak wskazania kryteriów oceny kompetencji społecznych. *Pedagogika* – 45 godzin wykładów, wątpliwości nadal pozostają z osiągnięciem efektów kształcenia w zakresie umiejętności U19 B, U 23 B, U 28 B przypisanych do przedmiotu oraz ich weryfikacją: *opracuje projekt pielęgniarских działań prozdrowotnych w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy; projektuje metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtowania prawidłowych zachowań zdrowotnych wobec różnych grup społecznych; szanuje godność osoby ludzkiej w relacji z podopiecznym*. Do przedmiotu przypisano 4 efekty w zakresie kompetencji społecznych: K1 D, K2D, K4 D, K9D – nie podając jak i gdzie będą oceniane? Przedmiot nadal ma tylko wykłady. *Podstawowa opieka zdrowotna* – 40 wykładów. W przesłanym sylabusie są błędy: W 21 C i W 22 C mają inną numerację a to samo brzmienie, W 23 C realizuje świadczenia zdrowotne... i U 42 C to są te same efekty, W25 C i U 44 C – to są te same efekty, W 26 C i U 45 C – to są te same efekty. Ponadto w metodach podano: wykład, seminarium. W opisie formy zajęć nie ma seminarium. W metodach ewaluacji wiedzy i umiejętności jest zapis: przygotowanie do seminarium. Wskazano 10 kompetencji społecznych – nie przedstawiono kryteriów oceny *Promocja zdrowia* – wskazano 10 kompetencji społecznych – nie przedstawiono kryteriów oceny.

- Dla przedmiotów *Socjologia*, *Komunikacja społeczna*, *Zagrożenia w rodzinie*, *Psychologia wieku dorastania*, *kultura i społeczeństwo*, *Ekonomia*, *finanse*, *marketing* oraz *Stany zagrożenia życia* opracowano nowe efekty kształcenia tworzące spójną całość z celami i treściami programowymi modułów (Załączniki nr od 7 do 12).

- Ze względu, że Uchwała Senatu AHT Nr 803/05/IV/2012 zatwierdzająca efekty kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo* studia II stopnia nie uwzględniała przypisania efektów kształcenia do grup nauk A i B, przypisanie efektów kształcenia zostanie poprawione na najbliższym posiedzeniu Senatu AHT we wrześniu 2015r.

- W odpowiedzi Uczelnia stwierdziła, że dotychczasowe zasady oceniania plac dyplomowych (Uchwała Senatu Nr 988/04/V/2014 z dnia 29 kwietnia 2014r.) zostaną dostosowane do wymogów Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym znowelizowanej 11 lipca 2014r. i będzie to uwzględnione w Regulaminie studiów, który będzie obowiązywał od 1 października 2015r.

Wydziałowa Komisja ds. Programów Kształcenia opracowała nowy wzór „Indeksu Umiejętności” dla studiów I i II stopnia uwzględniający weryfikację realizacji efektów kształcenia przypisanych do poszczególnych zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

W związku z tymi działaniami zmieniono stopień spełnienia kryterium 2 z „częściowo” na „w pełni”.

Kryterium 3. Program studiów:

- Uczelnia po przeanalizowaniu przez Wydziałową Komisję ds. Programów Kształcenia stwierdza, że od 1 października 2015r. zostaną dokonane zmiany w zajęciach *Fizjologia*, *Podstawy ratownictwa medycznego* oraz *Anestezjologia* poprzez wprowadzenie zajęć w laboratorium medycznym oraz zajęć praktycznych.
- Na posiedzeniu Rady Pracodawców uzupełniono porozumienia o współpracy w zakresie organizacji zajęć praktycznych, w aneksie sprecyzowano warunki prowadzenia zajęć praktycznych przez nauczycieli akademickich.
- Uczelnia opracowała osobny dokument (Załącznik nr 19), w którym zestawiono zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe trzech modułów z grupy treści „Naukowe w zakresie opieki pielęgniarskiej” oraz dziesięciu modułów z grupy treści „Nauki w zakresie opieki specjalistycznej”.
- Uczelnia wprowadziła Uchwałą Senatu Nr 1050/02/N/2015 dokonanie zmiany w programie studiów I i II stopnia na *kierunku pielęgniarstwo*, zmiany te zostaną zatwierdzone przez Radę Wydziału we wrześniu 2015r. i będą dotyczyły nakładu pracy studenta określanego liczbą punktów ECTS w poszczególnych semestrach (Załącznik nr 13 – 30 punktów na studiach I stopnia oraz Załącznik nr 14 – nie mniej niż 30 punktów na studiach II stopnia).
- Wydziałowa Komisja ds. Programów Kształcenia opracowała zmiany w programie studiów, które będą obowiązywać od 1 października 2015. i będą dotyczyły zajęć: *Badania naukowe w pielęgniarstwie*, *Komunikacja społeczna*, *Zagrożenie życia* oraz zajęcia z zakresu opieki specjalistycznej w następujących przedmiotach: *Pielęgniarstwo specjalistyczne – hematologia*, *Pielęgniarstwo specjalistyczne – neurologia*.
- Uczelnia nadal nie przedstawiła odpowiedniej liczby (wymaganej w standardzie) przedmiotów do wyboru.
- Program studiów II stopnia jest częściowo niespójny, gdyż Uczelnia nie wykazała jak planuje zmienić praktyki pedagogiczne nie dając uprawnień pedagogicznych (160 godzin).

W związku z tymi działaniami zmieniono stopień spełnienia kryterium 3 z „częściowo” na „w pełni”.

Kryterium 4. Zasoby kadrowe:

- Uczelnia po ponownym przeanalizowaniu dokumentów nauczycieli akademickich, których kwalifikacje do prowadzenia przedmiotów budziły wątpliwości, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia dokonała ponownego opracowania Załącznika nr 2 Raportu Samooceny – zestawiono w Załączniku nr 5 oraz w Załącznikach 15a-15e (lek. med. Jan Bujok – brak specjalizacji z zakresu neurologii, dr n. fiz. Ryszard Kwiatkowski – dorobek naukowy z poza obszaru nauk medycznych).

Brak podstaw do zmiany oceny kryterium 4 ze „znacząco” na „w pełni”.

Kryterium 7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się

Na Uczelni oraz w jednostce działa Samorząd Studencki. Podczas spotkania ZO PKA studenci potwierdzili brak jednak w strukturach wydziałowych przedstawicieli samorządu wizytowanego kierunku. Uczelnia w odpowiedzi stwierdziła, że udział przedstawicieli środowiska studenckiego zależy wyłącznie od chęci współpracy studentów z władzami wydziału.

Studenci w czasie spotkania z ZO PKA stwierdzili, że brak im wsparcia ze strony biura karier w zakresie rozwoju własnych umiejętności i poszukiwania potencjalnych miejsc pracy. W odpowiedzi Uczelnia stwierdziła, że ze względu na liczbę absolwentów, która jest mniejsza niż liczba wolnych miejsc pracy w regionie, zainteresowanie studentów pomocą ze strony Biura Karier jest niewielkie.

Brak podstaw do zmiany oceny kryterium 7 ze „znacząco” na „w pełni”.

Kryterium 8. Wewnętrzny system zapewnienia jakości. Uczelnia w odpowiedzi nie opisała zmian w działaniu systemu. Brak jest podstaw do zmiany oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, gdyż podstawą wdrażania działań naprawczych jakie obecnie zostały podjęte były uwagi i opinie wynikające z wizytacji i oceny PKA, a nie z działalności systemu.

Brak podstaw do zmiany oceny kryterium 8 ze „znacząco” na „w pełni”.

Tabela nr 3

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ¹		X			

¹ Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			